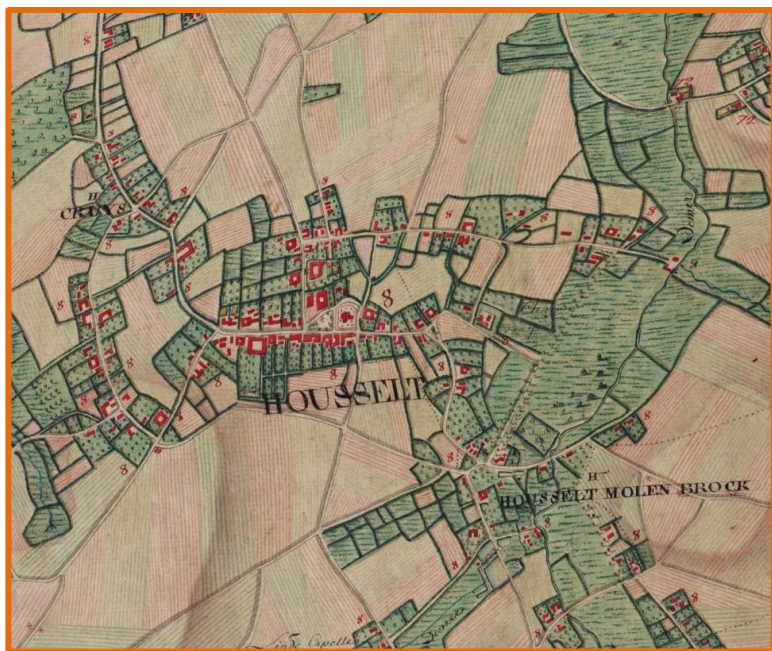

ARCHEOLOGIENOTA HOESELT - GANSTERENSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

APRIL 2021

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Hoeselt - Gansterenstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten,
Evelien Audenaert & Kevin Bouckaert

Projectnummer

2021C134

Plaats en datum

Kortenaken, april 2021

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2021C134
ISSN 2034-5615

© 2021 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	15
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>15</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>24</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>29</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>39</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	41
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>41</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>41</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>42</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>44</i>
5	Bibliografie	45
6	Figurenlijst.....	47
7	Plannenlijst.....	48

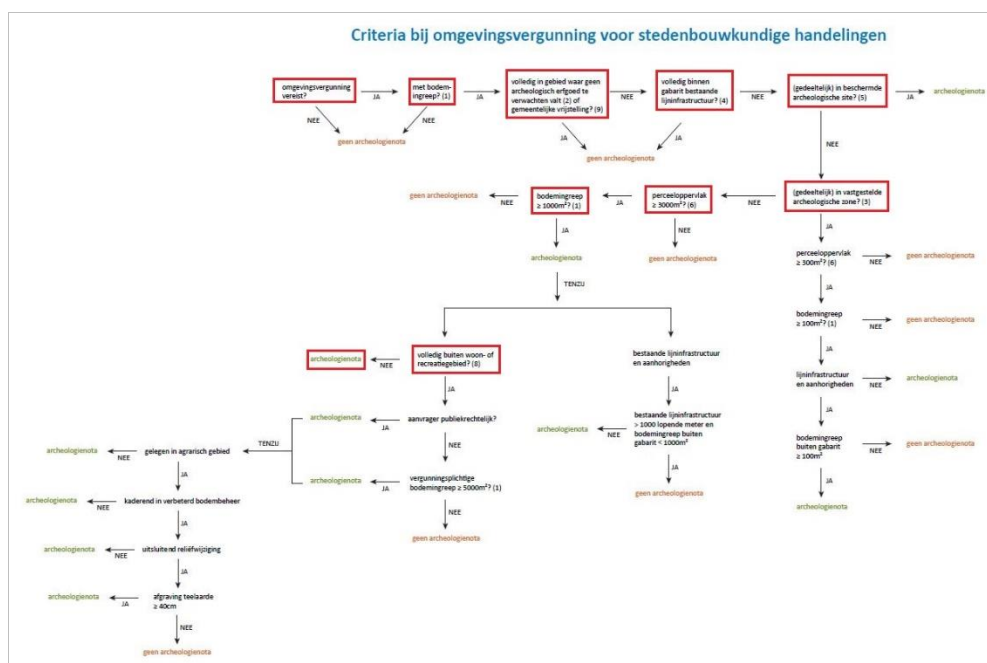
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

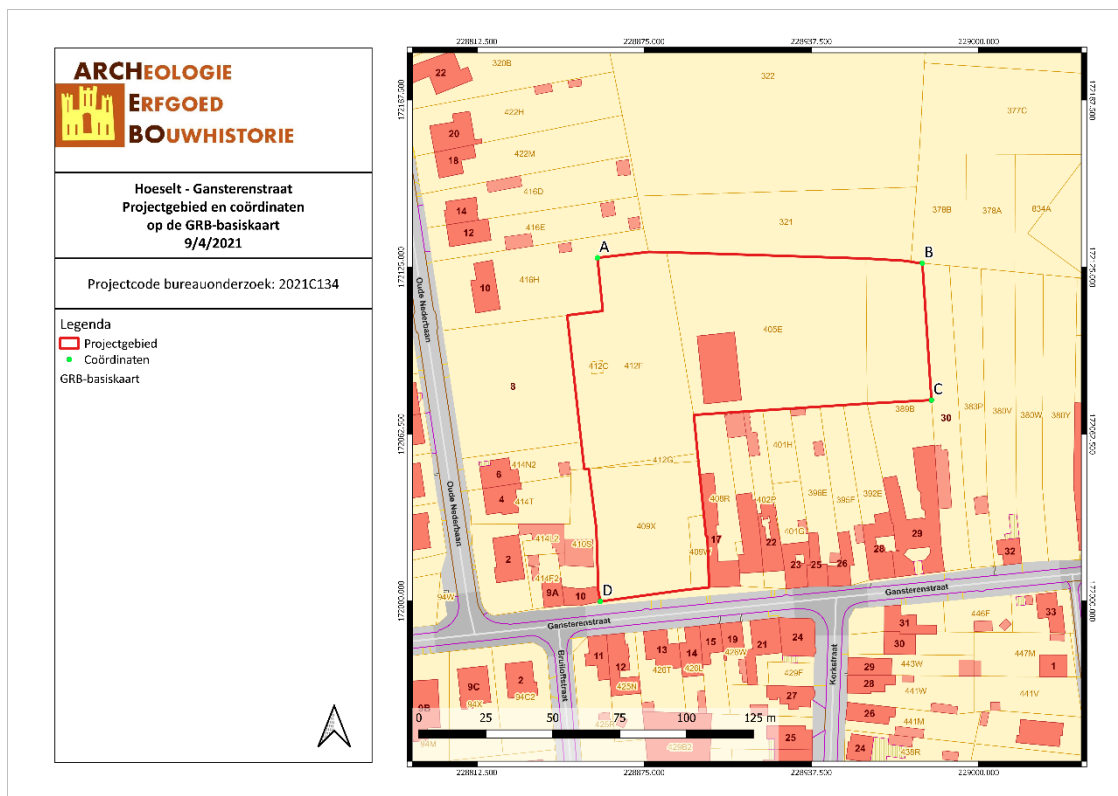
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Gansterenstraat tussen huisnummer 10 en 17 in Hoeselt (Limburg). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum opgetrokken worden en zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

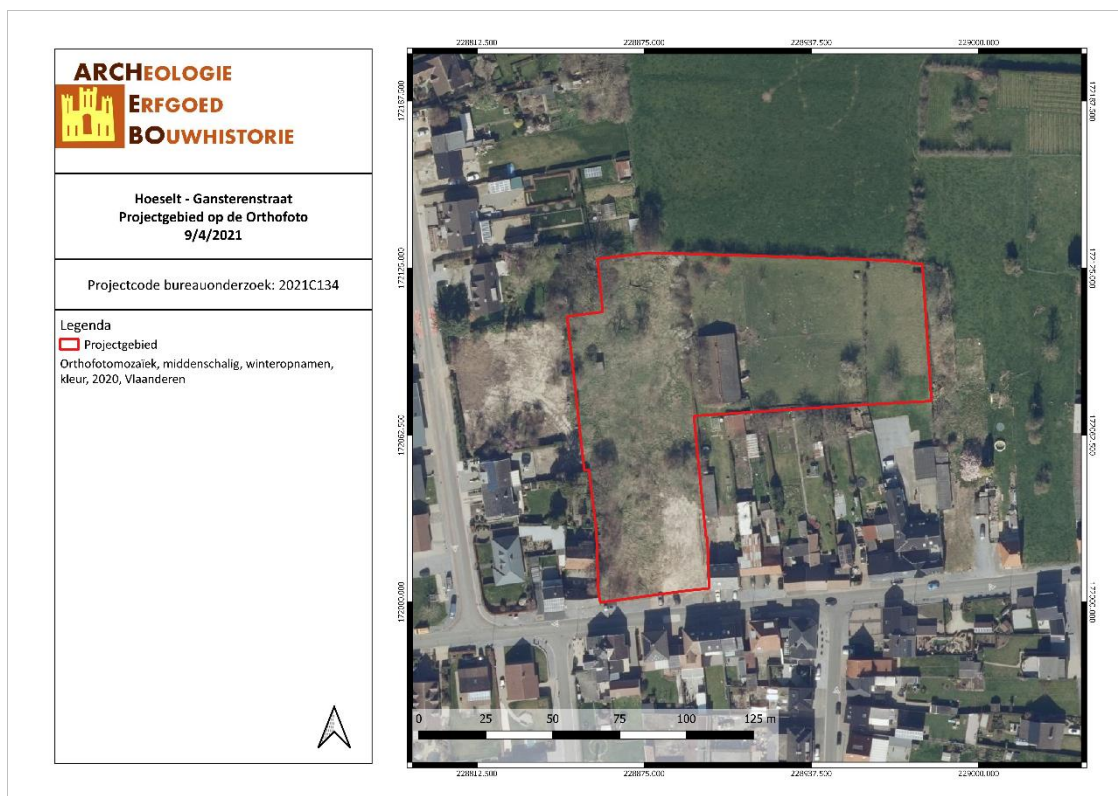
Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in april 2021 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

Administratieve fiche	
Naam site:	Hoeselt - Gansterenstraat
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Limburg, Hoeselt, Gansterenstraat, tussen huisnummer 10 en 17
Kadaster:	Hoeselt, afdeling 1, sectie G, perceelnummers 409X, 412G, 412F, 412C, 405E & 389B (deel)
Coördinaten:	A X 228.857.518.081.763
	Y 172.128.457.017.582
	B X 228.978.921.409.846
	Y 172.126.448.825.579
	C X 228.982.336.459.312
	Y 172.075.229.299.444
	D X 228.858.597.953.759
	Y 171.999.899.001.495
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaak
Projectcode bureauonderzoek:	2021C134
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever
Grootte projectgebied:	Ca. 10 199,201 m ²
Uitvoeringsperiode:	April 2021
Reden van de ingreep	Slopen huidige bebouwing, bouwen woonzorgcentrum en omgevingsaanleg
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, slopen, woongebied, agrarisch gebied, kelderverdieping, Hoeselt, Droog Haspengouw

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskaarten en luchtfoto's.

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2021)

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. De nutsleidingen zijn eveneens nog aanwezig en bevinden zich op een ongekende locatie en houdt hierdoor een veiligheidsrisico in. De sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige bebouwing mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog. De aanwezige bomen dienen eveneens eerst gekapt te worden tot aan het maaiveld. Stronken mogen pas verwijderd worden na of in functie van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

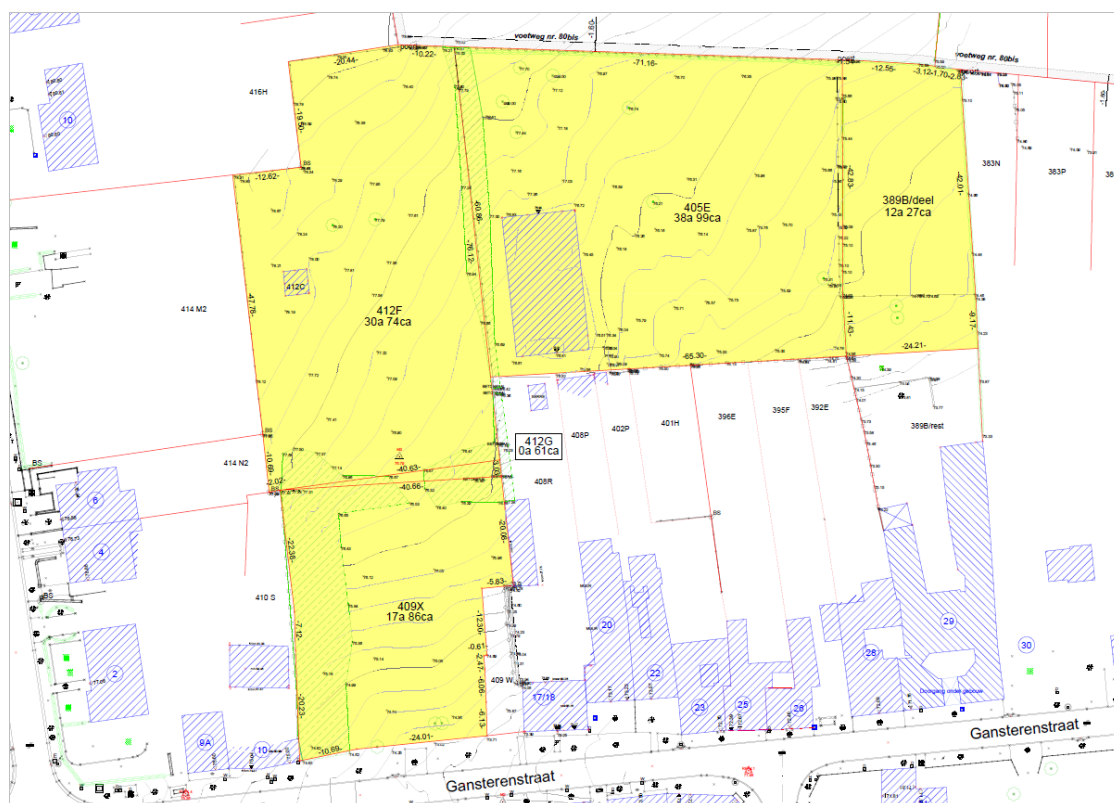
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan de Gasterenstraat tussen huisnummer 10 en 17 in Hoeselt (Limburg). De westelijke helft van het projectgebied bestaat uit braakliggend terrein, de oostelijke helft uit weiland, waarbij de weides van elkaar gescheiden zijn door afsluitingen. In het centrum en westen van het projectgebied staat bebouwing. Verspreid over het terrein staan ook bomen en struiken. Volgens het gewestplan ligt het projectgebied binnen woongebieden en agrarische gebieden.

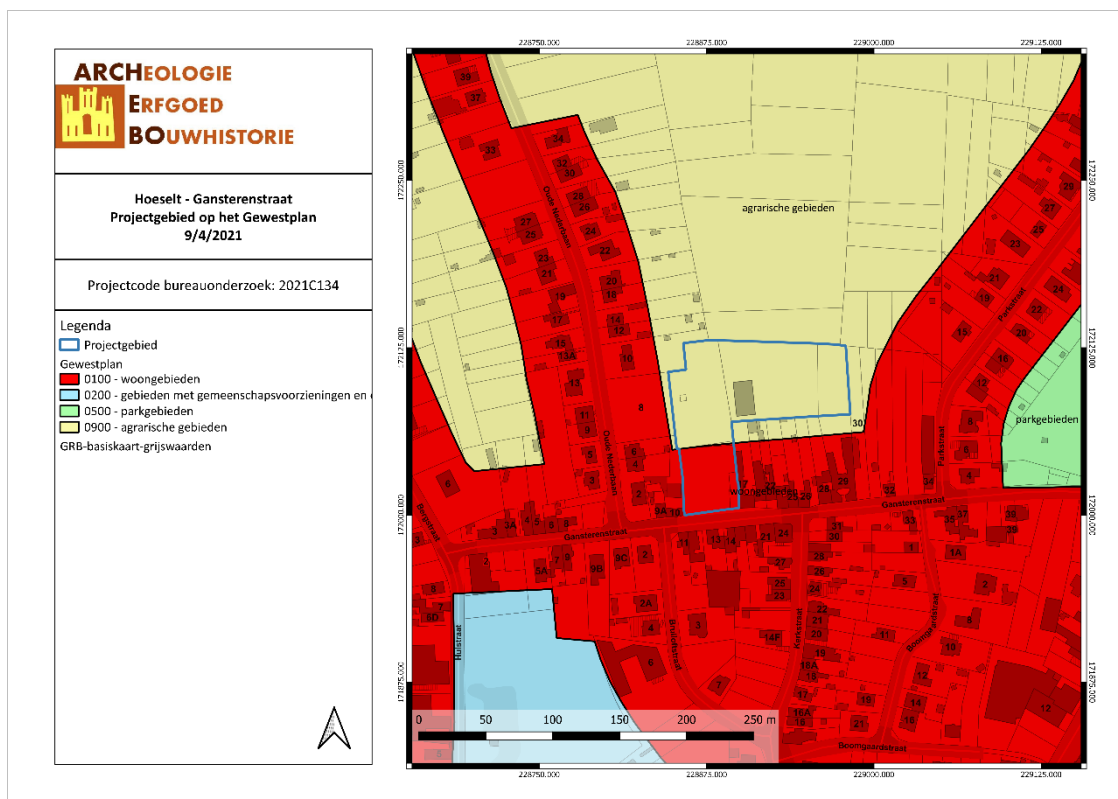

Figuur 4: Bestaande toestand (opdrachtgever, 2021)

HOGA/21/04/09/3 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021)

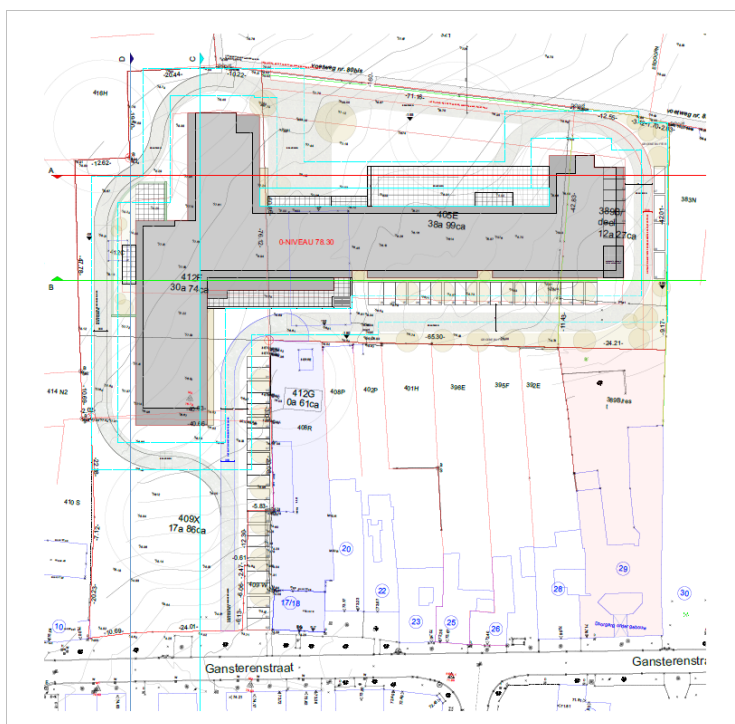
HOGA/21/04/09/4 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2021)

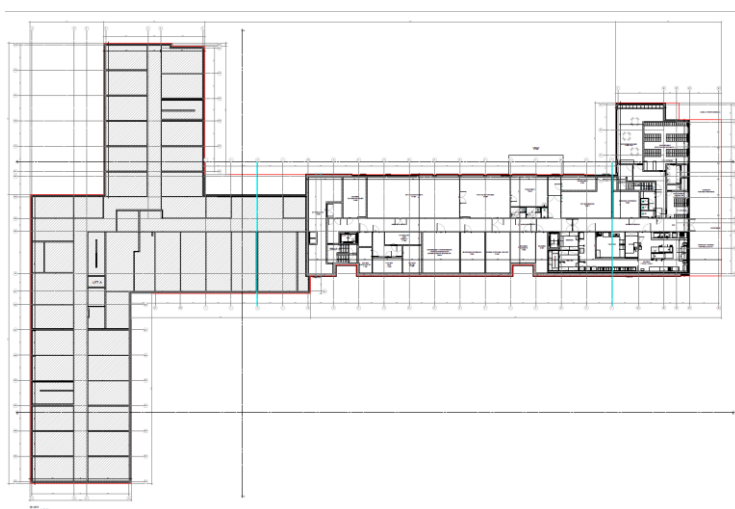
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum met 101 kamers en 24 assistentiewoningen opgetrokken worden. De oostelijke helft van het gebouw zal een kelderverdieping hebben. Deze kelderverdieping zal de bodem tot op ca. 4m diepte verstoren (inclusief fundering). De rest van het gebouw zal rusten op een kruipkelder die de bodem tot op ca. 2m diepte zal verstoren (inclusief fundering). Tenslotte zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

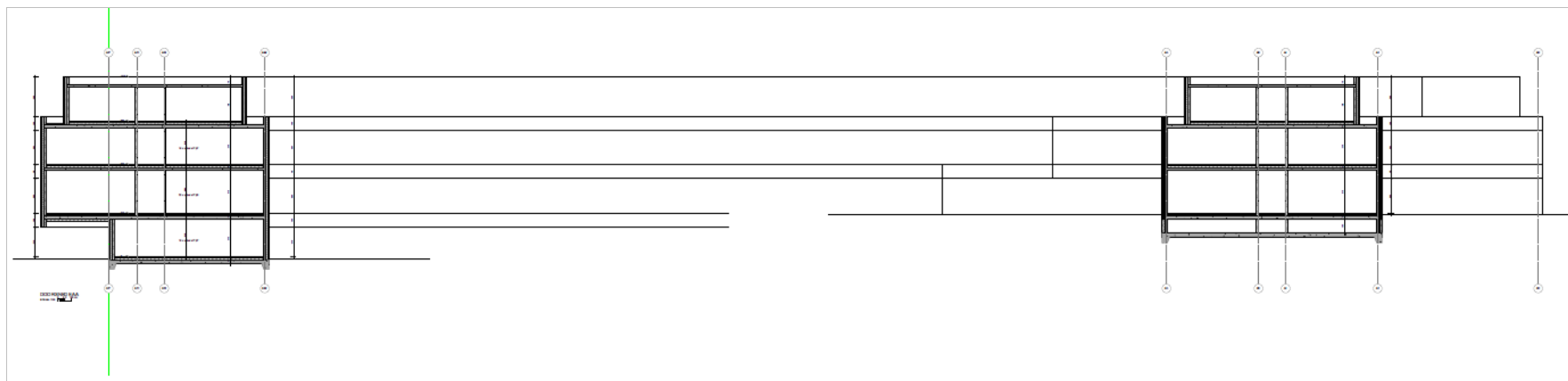
De plannen, aangeleverd door de opdrachtgever, worden in bijlage toegevoegd bij de archeologienota.

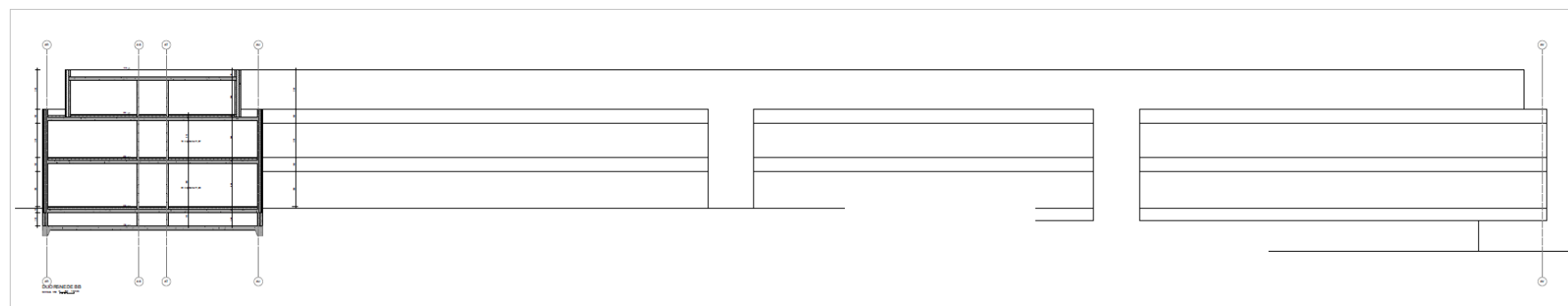
Figuur 7: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

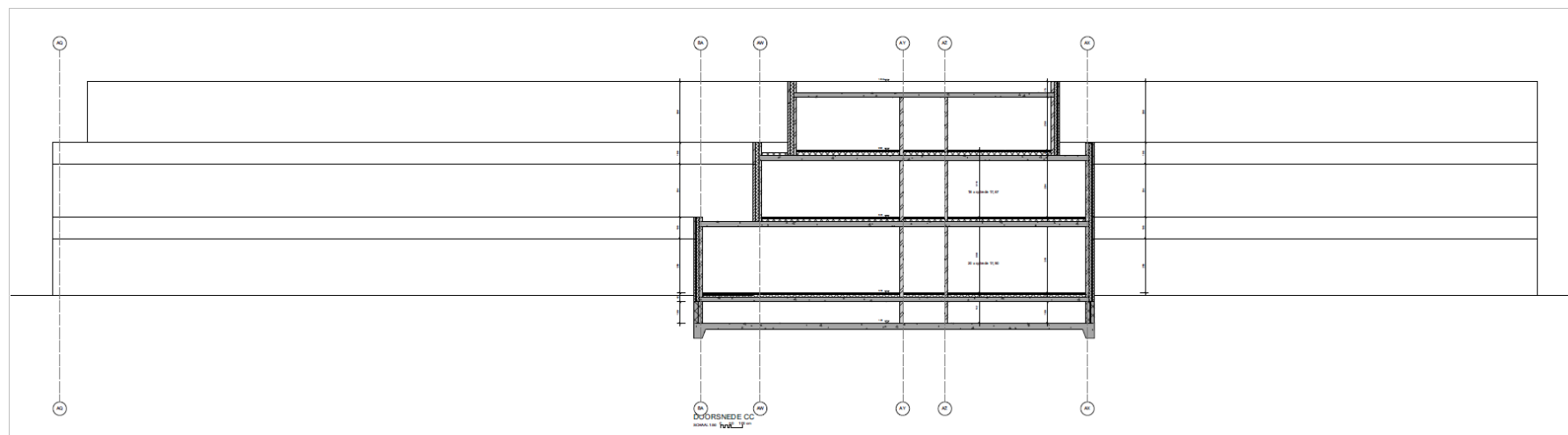
Figuur 8: Kelderverdieping (opdrachtgever, 2021)

Figuur 9: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

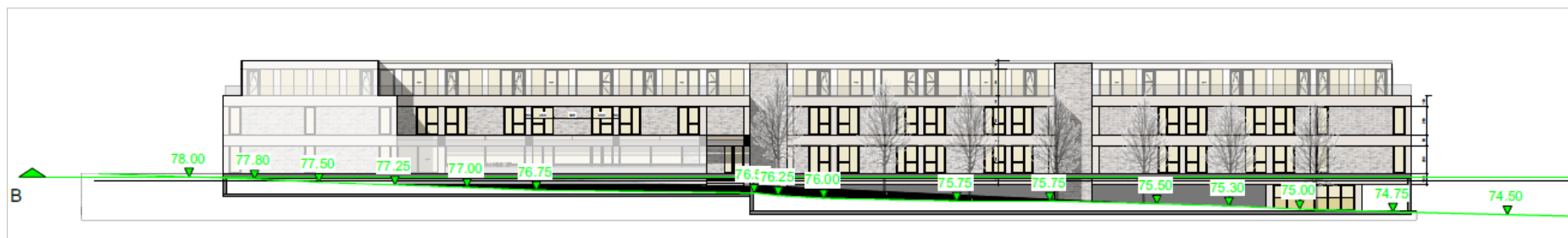
Figuur 10: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

Figuur 11: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

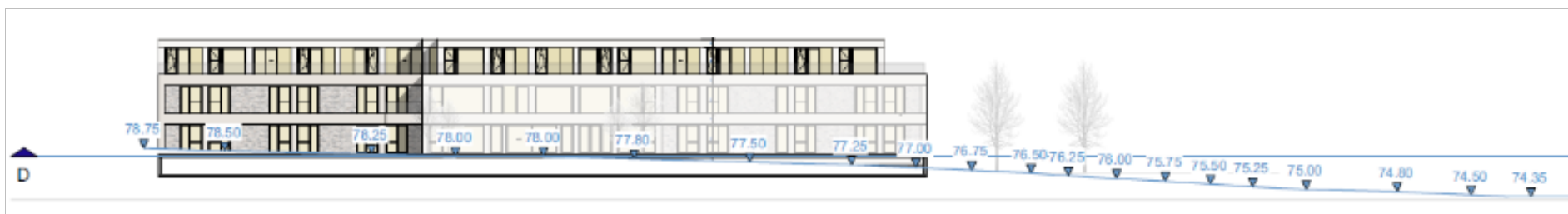
Figuur 12: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

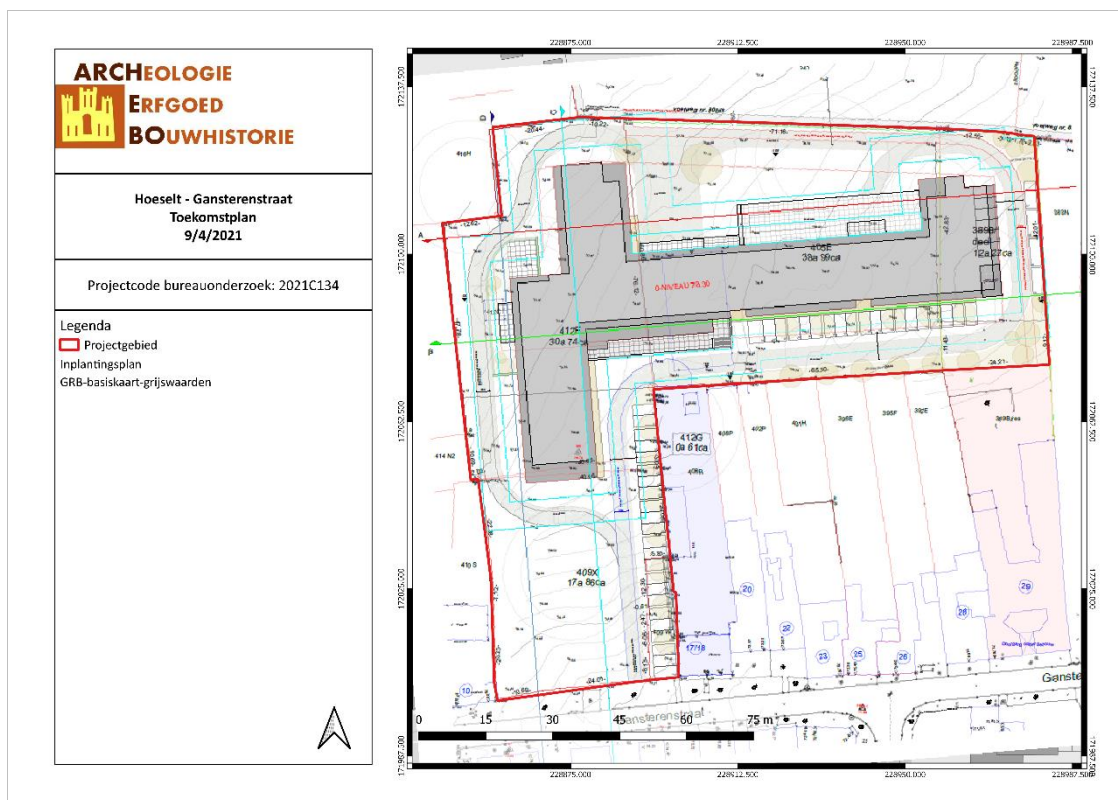
Figuur 13: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

Figuur 14: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

Figuur 15: Inplanting (opdrachtgever, 2021)

HOGA/21/04/09/5 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2021)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferencierte vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

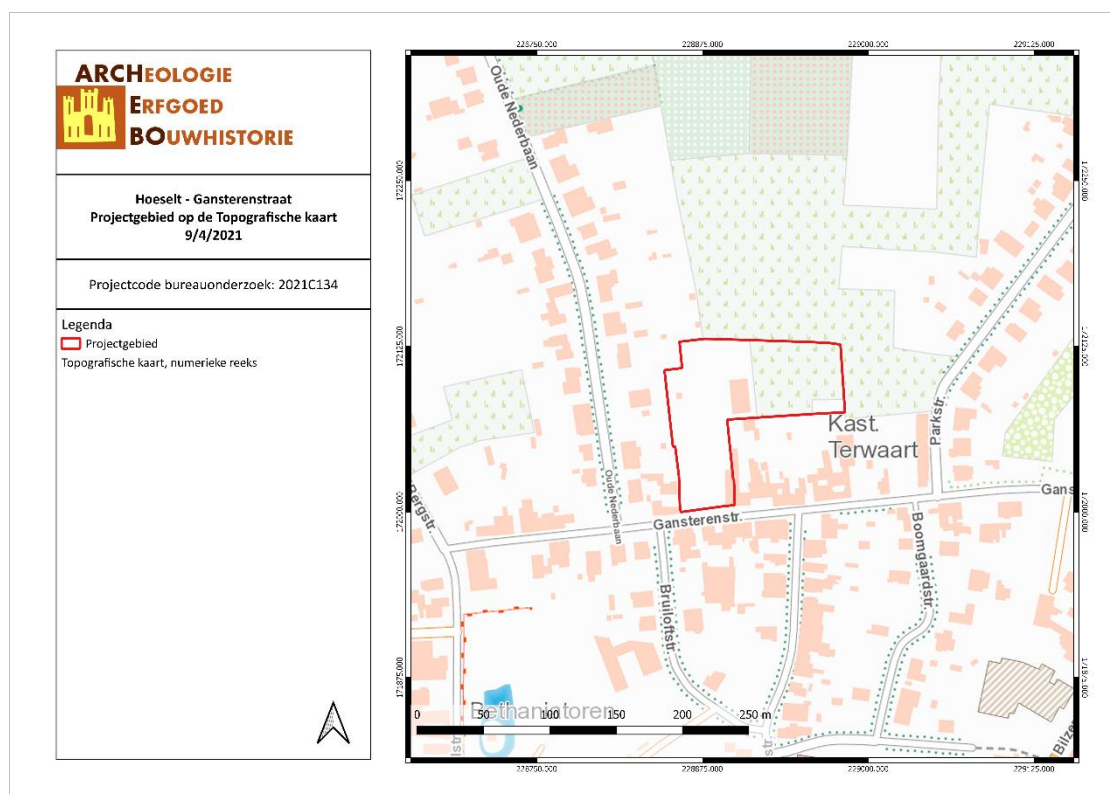
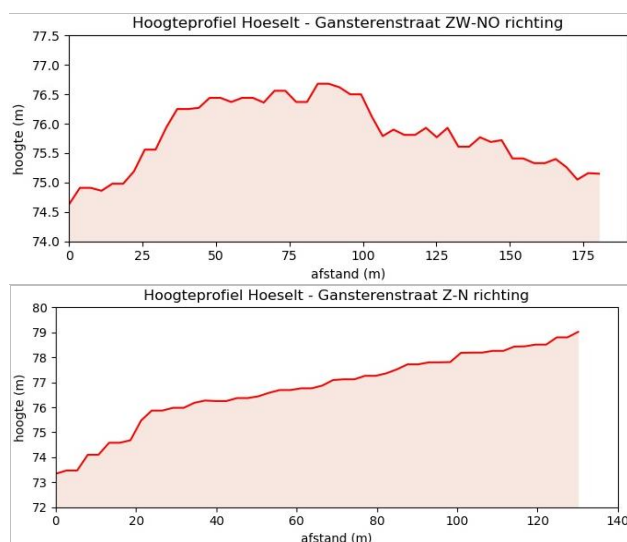
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

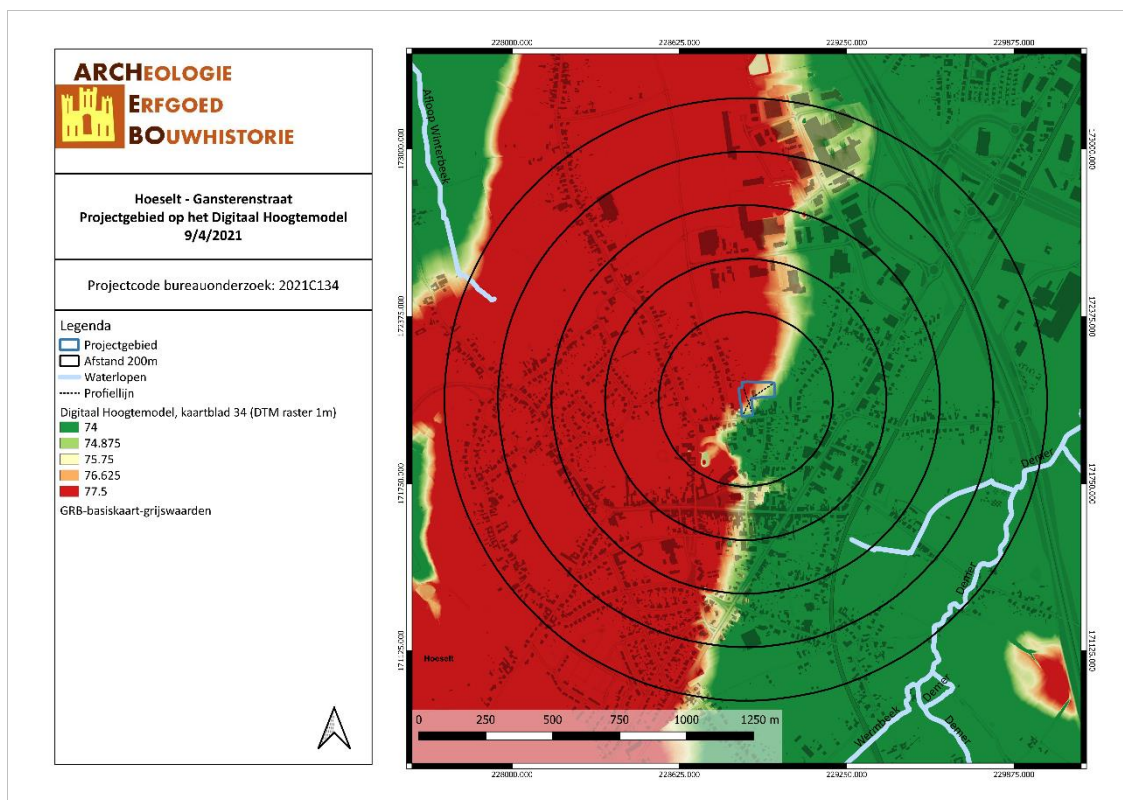
3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de Gansterenstraat tussen huisnummer 10 en 17 in Hoeselt, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Limburg. De gemeente bestaat uit de deelgemeenten Hoeselt, Romershoven, Schalkhoven, Sint-Huibrechts-Hern en Werm, de gehuchten Alt-Hoeselt en Vrijhern en de Onze-Lieve-Vrouwparochie. Ze grenst aan de gemeenten Diepenbeek, Bilzen, Riemst, Tongeren en Kortesseem. Kadastraal ligt het terrein in Hoeselt, afdeling 1, sectie G, perceelnummers 409X, 412G, 412F, 412C, 405E & 389B (deel).

Het projectgebied ligt op een zuidoost-gerichte helling aan de Demer-vallei. De Demer stroomt vanaf ca. 500m ten zuidoosten van het projectgebied en vanaf ca. 900m ten noordwesten van het projectgebied stroomt de Afloop Winterbeek. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 73 en 79 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuidoost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijkampementen. Tevens werden op een zelfde topografische situatie aan de overkant van de (Demer)vallei reeds steentijdsites aangetroffen.

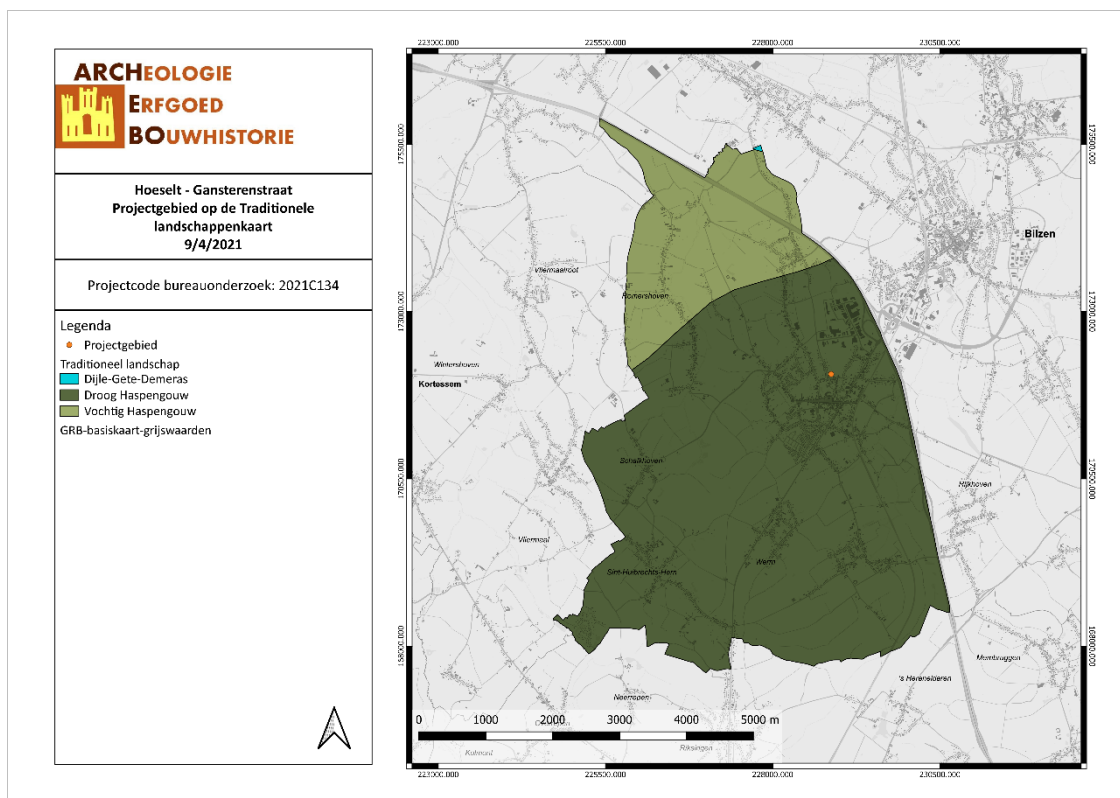
HOGA/21/04/09/7 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2021)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als Droog Haspengouw. De gehele gemeente Hoeselt wordt grotendeels gekarteerd als Droog Haspengouw, het noorden wordt gekarteerd als Vochtig Haspengouw en een zeer geringe oppervlakte in het noorden van de gemeente is gekarteerd als Dijle-Gete-Demeras.

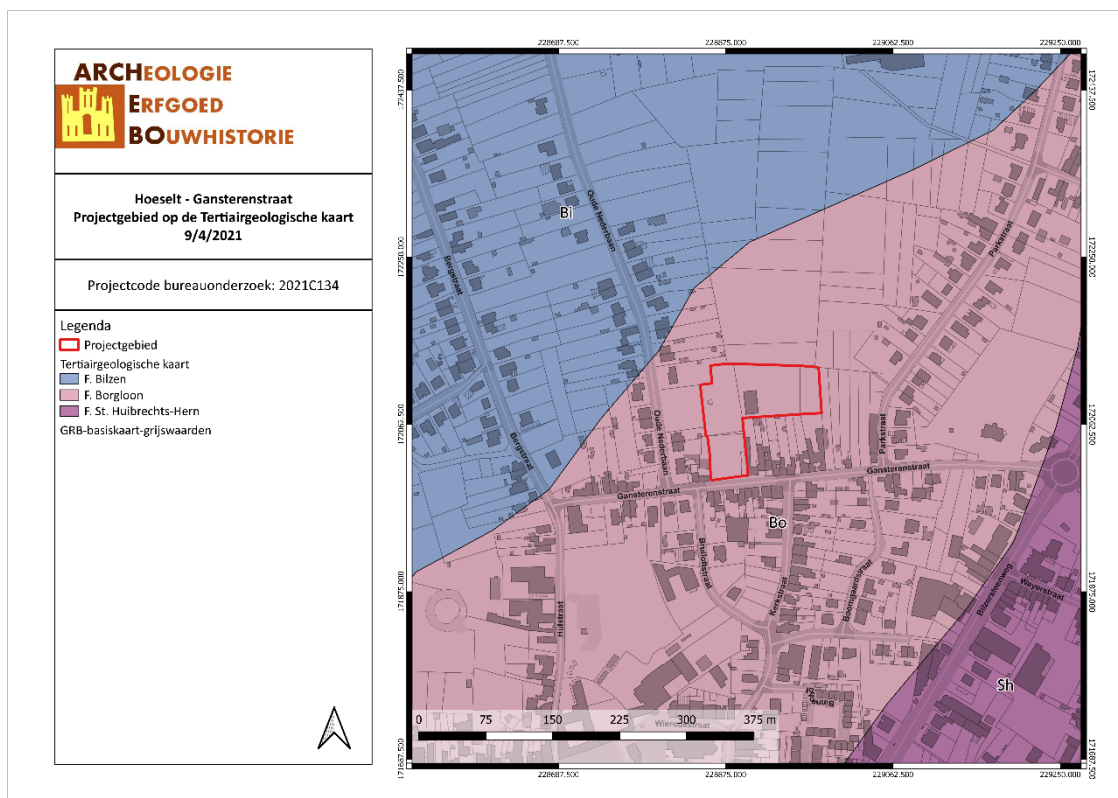

HOGA/21/04/09/8 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Hoeselt aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2021)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de **Formatie van Borgloon**, die deel uitmaakt van de Tongeren groep. De formatie bestaat uit zwarte klei met schelpenresten.¹

HOGA/21/04/09/9 - Digitale aanmaak

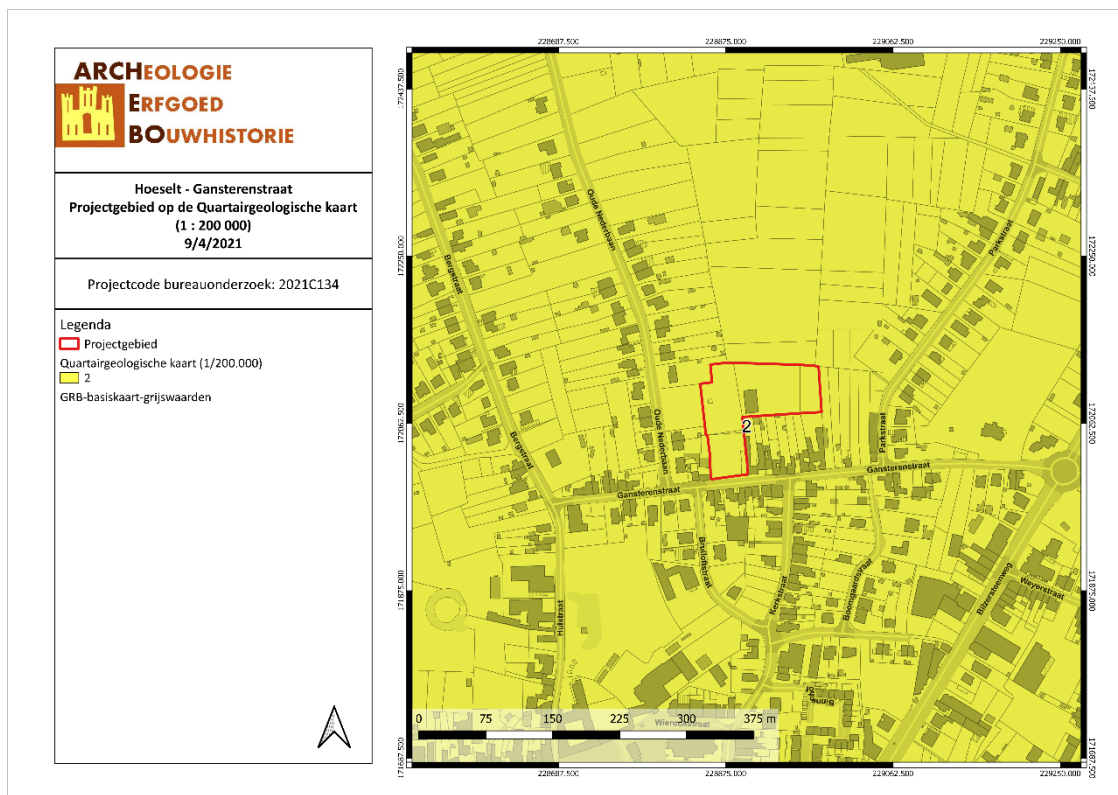
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2021)

¹ 'Geopunt', z.d., <https://www.geopunt.be/>; Pieter Laga, Stephen Louwyte, en Stéphane Geets, 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 142.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen **type 2**, dat bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen en/of hellingsafzettingen van het Quartair. De eolische afzettingen bestaan uit zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen en uit silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het projectgebied type 3, dat bestaat uit een leempakket van 4 tot 10 m dik.²

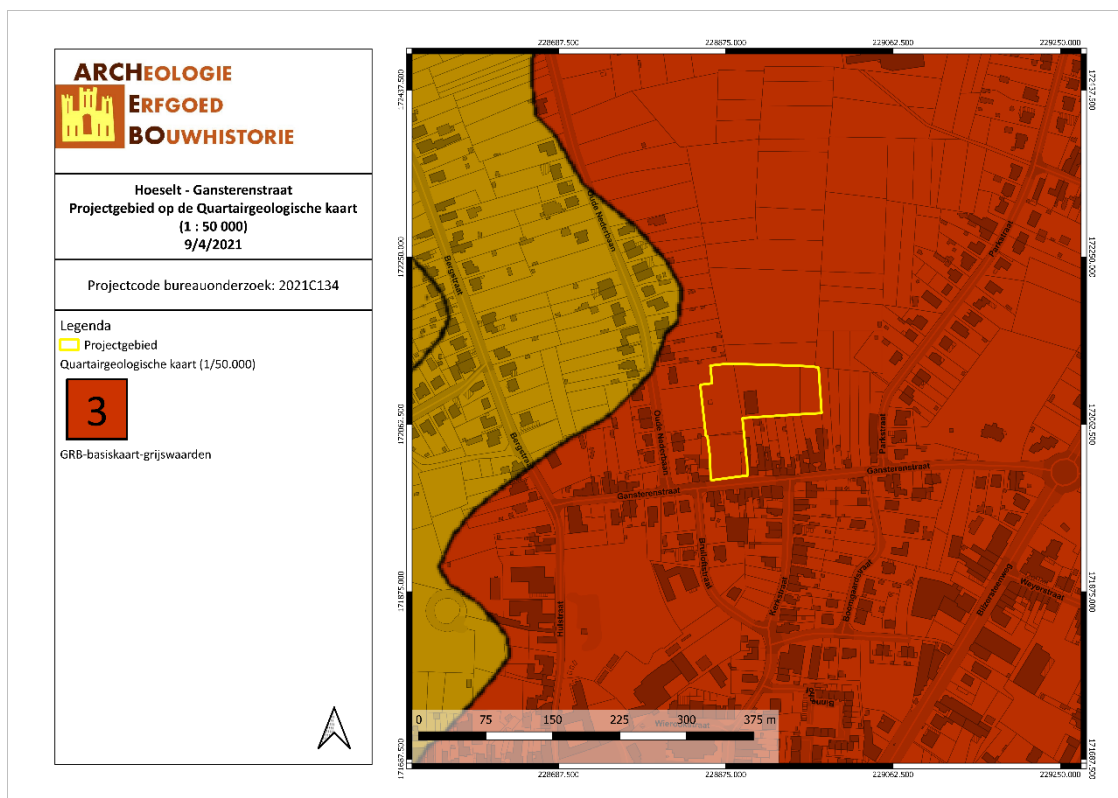
HOGA/21/04/09/10 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2021)

² Ann Verstraelen, *Quartair Geologische Kaart van België (Vlaams Gewest) - Kaartblad (34) Tongeren, 1 : 50 000*, Quartairgeologische kaart (Brussel: Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, 2000).

2	
	ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.
ELPw en/of HQ	

Figuur 23: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2021)

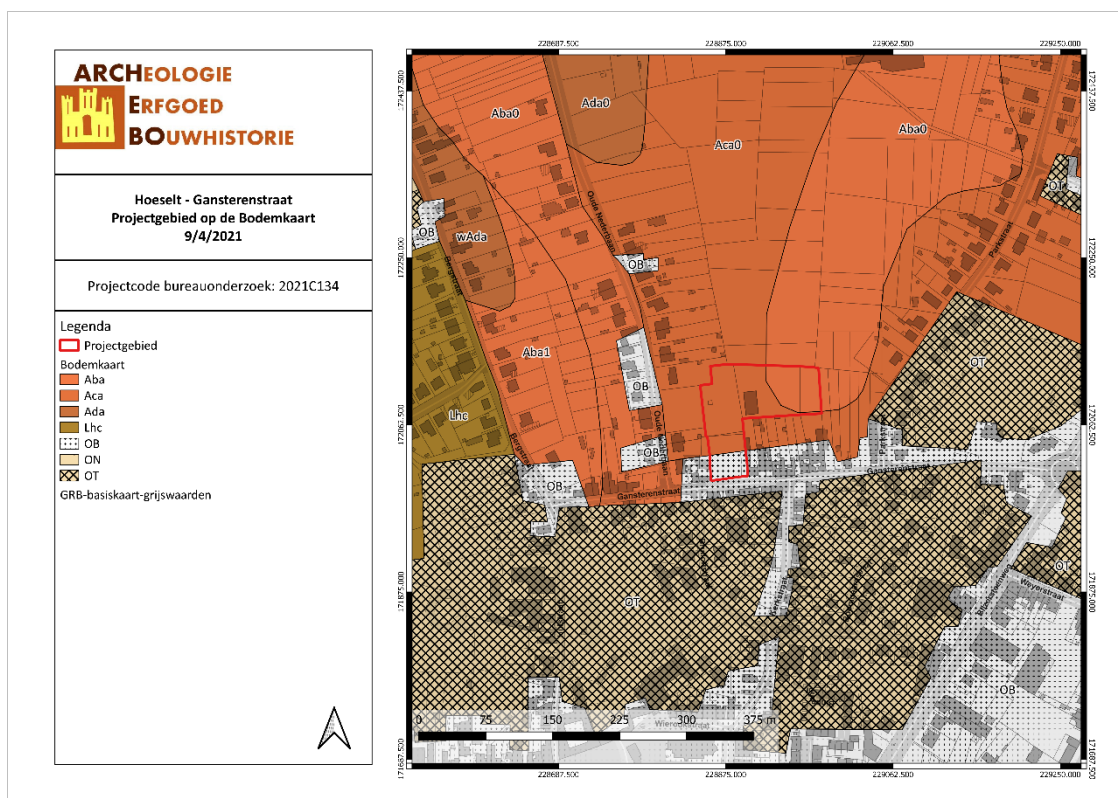
HOGA/21/04/09/11 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2021)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, Aca0 en Aba0. **OB** verwijst naar bebouwde zones.³ **Aca0**- bodems zijn zwak gleyige leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De leemgronden zijn matig droog en vertonen een gleyhorizont op matige diepte. Deze gronden zijn niet geërodeerd en komen voor op de brede plateaus of zwakke hellingen.⁴ **Aba0**-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De bouwvoor bestaat uit een donkerbruin, homogeen humushoudend leem en rust op een geelbruine overgangshorizont. Onder de A horizont bevindt zich de textuur B horizont die bestaat uit bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei), aan klei en sesquioxiden aangerijkt, met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt.⁵

Op de Potentiële bodemerosiekaart is over het projectgebied geen informatie beschikbaar. Volgens de bodemgebruikskaat ligt het projectgebied binnen andere bebouwing, akkerbouw, boomgaard en weiland.

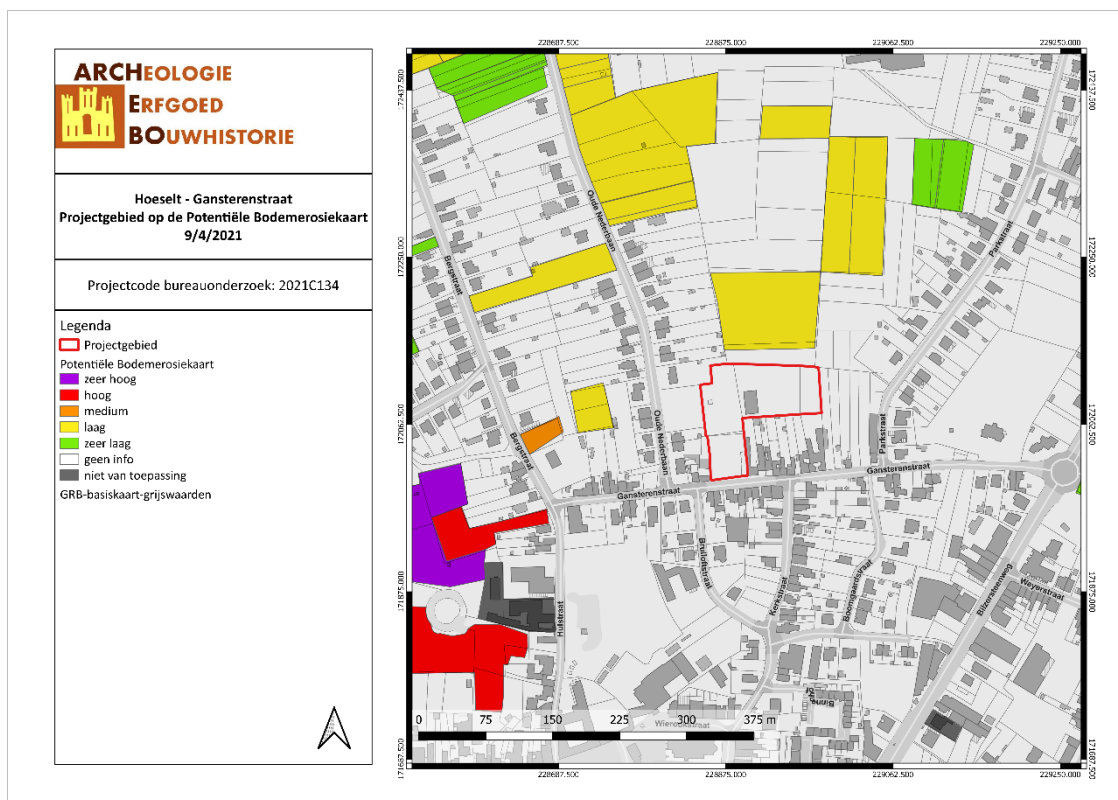

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2021)

³ E. Van Ranst en C. Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000), 18.

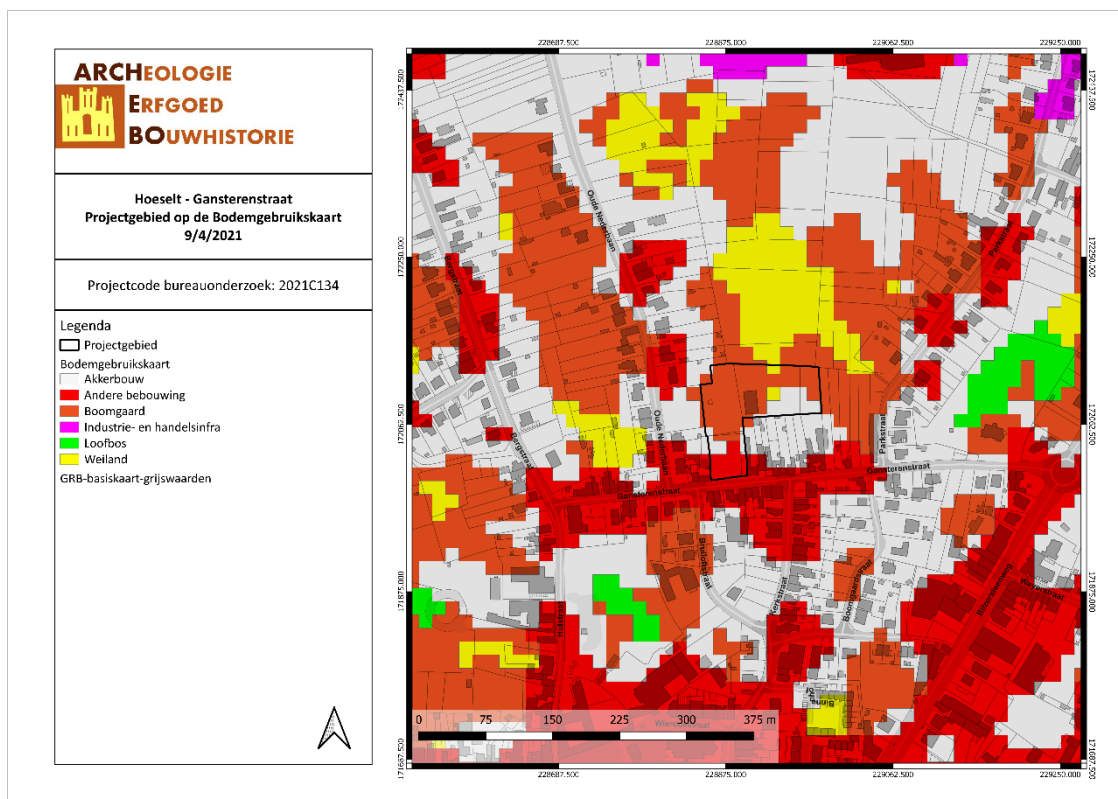
⁴ Van Ranst en Sys, 290, 300.

⁵ Van Ranst en Sys, 290, 299.

HOGA/21/04/09/13 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/14 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2021)

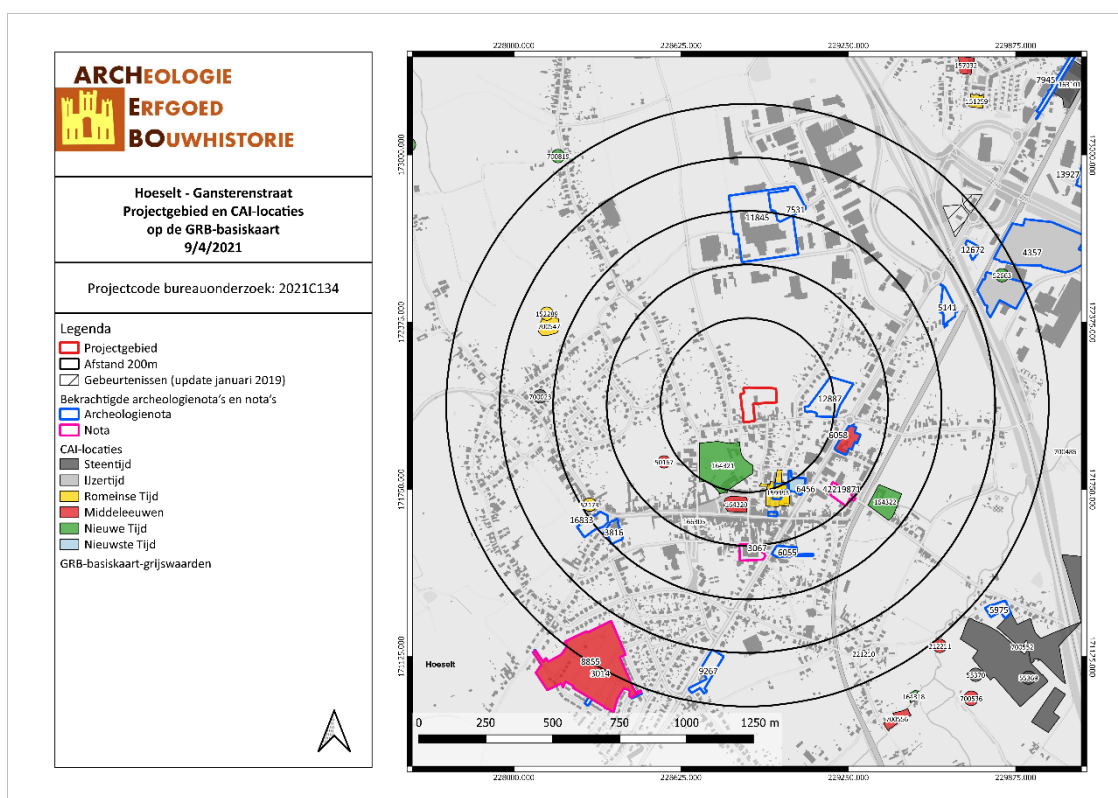
3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe en ruime omgeving.

- **CAI 700547:** restanten van een villa en resten van een laagoven voor het smelten van ijzererts uit de Midden-Romeinse Tijd. De restanten van de villa zijn een kelderstructuur en twee muren opgebouwd in silex en ijzerzandsteen. In het opvulmateriaal werden potscherven, natuursteen, stukken dakpan en een sestertius uit de tijd van de Antonijnen gevonden. De vloer bestond uit aangestampte aarde en was bedekt met een zwarte brandlaag van enkele centimeters dik.
- **CAI 50167:** Borchhoef 'De Mot', een motte met gracht uit de Late Middeleeuwen. In de motte werden funderingen gevonden van een toevluchtstoren. Vermoedelijk gaat het om een Karolingisch domein, waarin rond 1000 door Notger een grensversterking opgericht werd.
- **CAI 52663:** een musketkogel uit de Nieuwe Tijd, aangetroffen tijdens een metaaldetectie
- **CAI 700023:** een gepolijst bijltje uit het Laat-Neolithicum
- **CAI 52173:** munten uit de Romeinse Tijd en de Late Middeleeuwen en Brabantse penningen uit de Volle Middeleeuwen
- **CAI 152289:** dakpannen uit de Romeinse Tijd
- **CAI 159993:** paalkuilen met schervenmateriaal uit de Laat-Romeinse Tijd en een grafveld uit de Merovingische periode, aangetroffen tijdens een mechanische prospectie (zie bekrachtigde archeologienota ID 1574). De skeletten waren oost-west georiënteerd en minstens één van de graven was van een kind. De beenderen waren relatief goed bewaard, doordat de bodem niet ontkalkt was en het bot dus ook niet aangevreten was in de loop der jaren. Er werden slechts een beperkt aantal vondsten gedaan die met deze graven in verband stonden. In spoor 40 ging het om drie wandfragmenten van een Dressel 20 olijfolieamfoor uit Baetica (Zuid-Spanje, datering: 1ste eeuw-250), een wandfragment van een beker met blauwgrijze engobe (datering: 3de eeuw) en enkele niet determineerbare scherven. De scherven in handgevormd aardewerk uit spoor 41 waren te sterk verweerd om nog een determinatie toe te laten. Toch hoeft dit niet te wijzen op een Romeinse datering. De oriëntatie van de graven is duidelijk christelijk en een datering in de Merovingische periode lijkt plausibel.
- **CAI 164320:** de Parochiekerk Sint-Stephanus en kerkhof, die teruggaan tot de Volle Middeleeuwen
- **CAI 164321:** Kasteel Burghof, een waterburcht uit de 17de eeuw
- **CAI 164322:** Kasteel Weyer, een site met walgracht uit de 16de eeuw
- **CAI 166305:** een waterput uit de 17de eeuw, geregistreerd als toevalsvondst. Het gaat om een oude ronde waterput in mergel. Uit de vulling is een scherf van een bodemfragment genomen. De waterput is nu achter de nieuwbouw-keldermuur verdwenen. Andere sporen werden ook gefotografeerd (oude kelder), maar niet opgemeten.
- **CAI 212873:** drie greppels met een scherf Maaslands wit aardewerk uit de Middeleeuwen, aangetroffen tijdens een mechanische prospectie (zie bekrachtigde archeologienota ID 6058)
- **CAI 218448:** silo's, kuilen en greppels en eventueel ook een grafveld (occasioneel werd verbrand bot aangetroffen) uit de Vroege IJzertijd en een gebouwplattegrond wellicht uit de Volle Middeleeuwen, aangetroffen tijdens een mechanische prospectie (zie bekrachtigde archeologienota ID 4357)
- **CAI 224271:** twee kuilen met concentraties baksteen en houtskool, een zone met in situ verbrande leem, afgedekt met een laag baksteengruis, en een paalkuil uit de Nieuwste Tijd. Het vondstmateriaal, namelijk industrieel vervaardigd glas en aardewerk, is recent. Mogelijk betreft het een baksteenoven/veldbrandoven. De sporen en vondsten zijn aangetroffen tijdens een mechanische prospectie (zie bekrachtigde archeologienota ID 6456)

- **CAI 224377:** een kuil met daarin aardewerk uit de Volle Middeleeuwen, een perceelsgreppel uit de 19de eeuw en een reeks stookkanalen van thermosifons of witloofketels uit de 20ste eeuw. De sporen en vondsten zijn gevonden tijdens een mechanische prospectie (zie bekrachtigde nota ID 8855)
- **CAI 221251:** uitbraaksporen van een villa uit de Midden-Romeinse Tijd. Er werd slechts een klein hoekje vastgesteld. De rest van de villa zou vernield zijn tijdens een afgraving in de 20ste eeuw. Binnen het projectgebied is ook een grafveld uit de Merovingische periode aangetroffen. Het zuiden van het grafveld wordt gekenmerkt door enige structuur, de rest lijkt willekeurig te zijn aangelegd. Oversnijdingen zijn niet vastgesteld. Het gaat om een arme begraafplaats. Er zijn enkel dierlijke tanden als bijgaven meegegeven. Er zijn ook enkele pillow stones aangetroffen. Tenslotte werden binnen het terrein ook enkele kuilen uit de Karolingische periode, sporen van de aanleg van enkele perceelsgreppels en het dempen van een grote depressie ten oosten van het grafveld tijdens de Volle Middeleeuwen en enkele kuilen mogelijks uit de Late Middeleeuwen gevonden. De vondsten en sporen zijn aangetroffen tijdens een opgraving.
- **CAI 221210:** grijs reducerend gebakken aardewerk uit de Romeinse Tijd en bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk, steengoed (Westerwald, Frechen, raeren, Bouffiuolx) en pijpfragmenten uit de Nieuwe Tijd, aangetroffen tijdens een veldprospectie

HOGA/21/04/09/15 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2021)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In 2012 werd de noordelijke helft van een projectgebied aan de Binnenhof in Hoeselt (ID 1574) reeds vlakdekkend onderzocht (zie CAI 159993 en CAI 221251). Uit het recent bureauonderzoek is gebleken dat de zuidelijke helft reeds verstoord is en dat de toekomstige werken de bodem niet zullen verstoren. Door het gebrek aan kennisvermeerdering is verder onderzoek dan ook niet nodig.⁶

⁶ Tom Deville en Sara Houbrechts, 'Binnenhof te Hoeselt (gem. Hoeselt)', Archeologienota (Hasselt: ArcheoPro Vlaanderen, december 2016).

In september 2017 werd een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Eikaertstraat in Hoeselt (ID 5141). In deze archeologienota staan de resultaten van een bureaustudie en een landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen. O.b.v. het bureauonderzoek kon men een middelhoge archeologische verwachting voor nederzettingen en/of begravingen van landbouwers vanaf het Neolithicum/Bronstijd tot en met het derde kwart van de 18de eeuw toekennen aan het projectgebied. Daarop werden er 5 landschappelijke boringen geplaatst, waaruit bleek dat archeologische sporen nog aanwezig kunnen zijn. Er werd besloten dat een proefsleuvenonderzoek nodig is voor het vaststellen van eventueel aanwezige resten van landbouwgemeenschappen.⁷

Het terrein ter hoogte van **Dorpsstraat 61** in Hoeselt (ID 3816) is voor 75% verstoord tot op het archeologisch niveau. Het meest westelijke perceel is nog gedeeltelijk intact, maar dit is slechts een beperkt oppervlak met mogelijk archeologische waarden. De verwachting op kennisvermeerdering is dan ook laag, waardoor verder onderzoek niet nuttig is.⁸

Voor een realisatie van handelsruimten aan de Eickaert in Bilzen (ID 4357) is een archeologienota geschreven. Na het bureauonderzoek kon een matige verwachting naar Steentijd artefactensites en een matige tot hoge verwachting naar (proto-)historische sites toegekend worden aan het terrein. Daarop werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij 39 sporen zijn aangetroffen. Het betreft 14 kuilen (vermoedelijk silo's), 12 paalkuilen en 13 greppels, twee kuilen met onbekende aard, antropogene sporen en mogelijk ook een grafveld (zie CAI 218448). Na dit onderzoek werden twee zones voor opgraving aangeduid.⁹

In 2017 werd een bureauonderzoek uitgevoerd voor een projectgebied aan de Boomgaardstraat in Hoeselt (ID 6456). Voor het terrein geldt een archeologisch potentieel voor het aantreffen van grondsporensites vanaf de Metaaltijden tot en met de Volle Middeleeuwen. De controleboringen, uitgevoerd op 26/10/2017, tonen aan dat er nog een intact bodemprofiel aanwezig is. Daarom werd op 4/1/2018 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat het terrein deels vergraven en opgehoogd is en dat de Bt lokaal niet meer bewaard is. Er werden geen lithische artefacten, losse archeologische vondsten of artefactenconcentraties aangetroffen, enkel vondsten met een recente oorsprong (zie CAI 224271). Verder onderzoek is dan ook niet nodig, aangezien dit niet zal bijdragen tot enige kenniswinst.¹⁰

Voor een projectgebied ter hoogte van Tongersesteenweg 18-22 in Hoeselt (ID 6055) is verder onderzoek eveneens niet nodig. De toekomstige werken zullen grotendeels plaatsvinden in reeds verstoorde zone. Veel archeologische waarden zijn reeds weggegraven en de eventuele archeologische waarden die nog aanwezig zijn, zijn zeer versnipperd. Hierdoor is er een lage verwachting voor intacte en relevante archeologische sites. Samen met de beperkte oppervlakte van het projectgebied zorgt dit voor een zeer laag potentieel op kennisvermeerdering, waardoor verder onderzoek niet nuttig is.¹¹

Binnen een projectgebied aan de Bilzersteenweg in Hoeselt (ID 6058) is in de zuidelijke helft reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (zie CAI 212873). Er werden 6 bodemsporen, namelijk greppels, kuilen en paalkuilen uit de (Post)Middeleeuwen aangetroffen. Hierdoor kan het projectgebied ingedeeld worden in enkele zones, namelijk een reeds onderzochte zone, een zone waar geen bodemingrepen zullen plaatsvinden, een zone waar de geplande verstoring oppervlakkig zal zijn, een reeds verstoorde

⁷ Tom Deville e.a., 'Eikaertstraat te Hoeselt, gemeente Hoeselt', Archeologienota (Hasselt: ArcheoPro Vlaanderen, september 2017).

⁸ R. Datema en Jeroen Van Rooij, 'Dorpsstraat 61, Hoeselt', Archeologienota (Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, juni 2017).

⁹ Petra Driesen, Thomas Himpe, en Sebastiaan Augustin, 'Archeologienota Bilzen, Eickaert Realisatie van handelsruimten', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2017).

¹⁰ Stephanie Cousin, Annelies De Raymaeker, en Laurane Dupont, 'Archeologienota: De ontwikkeling aan de Boomgaardstraat te Hoeselt', Archeologienota (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2018).

¹¹ Sara Claessens en Annelies De Raymaeker, 'Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Tongersesteenweg 18-22 te Hoeselt', Archeologienota (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017), 18-22.

zone en een te onderzoeken zone. Verder onderzoek is nodig waar de toekomstige ingrepen de bodem zullen verstoren. Dit onderzoek zal bestaan uit een proefsleuvenonderzoek.¹²

Binnen het terrein ter hoogte van Industrielaan 18 in Hoeselt (ID 7531) zijn op 18 mei 2018 controleboringen geplaatst. Hieruit bleek dat het terrein recent afgegraven werd en dus verstoord is, waardoor verder onderzoek niet nodig/nuttig is.¹³

Voor de bouw van een KFC aan de Tongersestraat in Bilzen werd een archeologienota (ID 12672) opgesteld. Lithische artefactensites van jager-verzamelaars worden niet verwacht, maar nederzettingsresten vanaf het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen en sporen van begraving vanaf de Bronstijd tot en met de Volle Middeleeuwen kunnen niet uitgesloten worden. Daarom wordt verder onderzoek noodzakelijk geacht. In de eerste plaats moet een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd worden. Dit onderzoek zal bepalen of een proefsleuvenonderzoek (al dan niet deels) nodig zal zijn.¹⁴

Voor een projectgebied aan de Tongersesteenweg in Hoeselt (ID 9267) geldt een lager potentieel voor Steentijd materiaal door de ligging in een laaggelegen stuk land, verder van water verwijderd. Voor waarden vanaf de Romeinse Tijd is er wel een hoog potentieel, door de nabijheid van de Hoeseltse dorpskern. Een proefsleuvenonderzoek wordt dan ook nodig geacht.¹⁵

N.a.v. de uitbreiding van een productiehal aan de Industrielaan in Hoeselt (ID 11845) is een archeologienota opgesteld. Uit het bureauonderzoek leek het terrein afgegraven, geëgaliseerd en verstoord door de aanleg van verhardingen en de bouw van de bedrijfshallen. Daarom werden er 3 controleboringen geplaatst (18/5/2018). Hieruit bleek dat het bodemprofiel geroerd is, waardoor verder onderzoek niet langer nodig is.¹⁶

Voor het project De Severijn in Hoeselt (ID 11475) was een archeologienota vereist. De plannen werden echter gewijzigd waardoor een tweede archeologienota (De Hemelijn, ID 16833) nodig was. Na het bureauonderzoek was er voor het terrein een hoge archeologische verwachting, zowel voor prehistorische artefactensites als voor (proto-)historische sites, waardoor verder onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit zal in de eerste plaats bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek om de gaafheid van de bodem te achterhalen. O.b.v. de resultaten van dit onderzoek zal men beslissen of aanvullend vooronderzoek nodig is.¹⁷

Na het uitvoeren van 5 controleboringen op 14/10/2019 binnen het terrein te Gansterenstraat 43 in Hoeselt (ID 12887), bleek verder onderzoek niet nodig aangezien de bodem vergraven en verstoord is.¹⁸

Het projectgebied aan de Hoflaan in Hoeselt (ID 734) dient ook verder onderzocht te worden door het archeologisch potentieel van het terrein.¹⁹ Op 13 april 2017 werd het proefsleuvenonderzoek vervolgens

¹² Annelies De Raymaecker en Stephanie Cousin, 'Archeologienota: De ontwikkeling aan de Bilzersteenweg te Hoeselt', Archeologienota (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017).

¹³ Elke Wesemael, Inge Van de Staey, en Thomas Himpe, 'Archeologienota Hoeselt, Industrielaan 18 Uitbreiding van een bedrijfsterrein', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2018), 18.

¹⁴ Tom Deville en Sara Houbrechts, 'KFC Tongersestraat te Bilzen', Archeologienota (Hasselt: Condor Archaeological Research bvba, oktober 2019).

¹⁵ Julie Hagen e.a., 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Tongersesteenweg te Hoeselt (provincie Limburg)', Archeologienota (Aartselaar: ABO nv, november 2018).

¹⁶ Hanne De Langhe en Petra Driesen, 'Archeologienota Hoeselt, Industrielaan Uitbreiding van een productiehal', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2019).

¹⁷ Hanne De Langhe en Petra Driesen, 'Archeologienota Hoeselt, De Severijn Bouw van appartementen', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2019); Inge Van de Staey en Petra Driesen, 'Archeologienota Hoeselt, De Hemelijn Bouw van appartementen', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2020).

¹⁸ Inge Van de Staey en Elke Wesemael, 'Archeologienota Hoeselt, Gansterenstraat 43 Renovatie en uitbreiding van een kasteel', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2019).

¹⁹ Elke Wesemael en Hanne De Langhe, 'Hoeselt - Hoflaan: Realisatie van een appartementsgebouw met ondergrondse parkeergarage', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2016).

uitgevoerd (nota ID 3067). Er werden één archeologische spoor en een verstoring aangetroffen, restanten van de oude verbindingsweg tussen Alt-Hoeselt en Hoeselt. Door de slechte bewaring van het spoor en aangezien deze weg en de ligging ervan reeds gekend zijn, is verder onderzoek niet nuttig door gebrek aan kenniswinst.²⁰

Voor het terrein van het project Middelste Kommen in Hoeselt (ID 3014) was er na het bureauonderzoek een lage verwachting naar Steentijd. Sporensites kunnen wel verwacht worden. Daarom wordt een proefsleuvenonderzoek met metaaldetectie nodig geacht.²¹ Dit onderzoek werd vervolgens op 9 april en 13 september 2018 uitgevoerd (nota ID 8855). Tijdens het onderzoek werden geërodeerde sporen, aardewerkfragmenten en één afvalkuil uit de Volle Middeleeuwen aangetroffen (zie CAI 224377). De erosie van de bodem is de voornaamste reden voor de lage densiteit van archeologische sporen. Verder onderzoek wordt als niet opportuun beschouwd.²²

Tenslotte werd er voor een projectgebied aan de Stationsstraat in Hoeselt een archeologienota opgesteld (ID 4221). Het terrein is gelegen in een gebied met hoog archeologisch potentieel, er werden reeds veel archeologische waarden in de nabije omgeving aangetroffen. Voor het projectgebied zelf is er een verwachting voor grondsporensites vanaf de Metaaltijden tot en met de Volle Middeleeuwen, voor prehistorische artefactensites is de archeologische verwachting laag. Het vervolgonderzoek zal bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek, al dan niet gevolgd door een proefsleuvenonderzoek.²³ Op 3 januari 2019 werden vier landschappelijke boringen geplaatst (nota ID 9871). Het terrein was in zeer slechte staat door de 20ste-eeuwse bebouwing en de afbraakwerken. Eén boring had een intact bodemprofiel, maar een paleo-bodem werd niet aangetroffen. De rest van het terrein is ingrijpend verstoord, de bewaringsconditie van de bodem is zeer slecht tot onbestaand, waardoor de trefkans op eventuele archeologische waarden nihil is. Door het gebrek aan een potentieel op kenniswinst, werd het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd.²⁴

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.²⁵ Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten. Het projectgebied is wel gelegen binnen de contouren van het onroerend erfgoed richtplan 'Haspengouw en Voeren – Hoogstamboomgaarden (ID 882).²⁶

²⁰ Patrick Reygel, 'Nota Hoeselt, Hoflaan - Bouw van een appartementsgebouw', Archeologienota (Tongeren: ARON bvba, 2017).

²¹ Jan Claesen e.a., 'Archeologienota Hoeselt - Middelste Kommen', Archeologienota (Kortenaken: ARCHEBO bvba, april 2017).

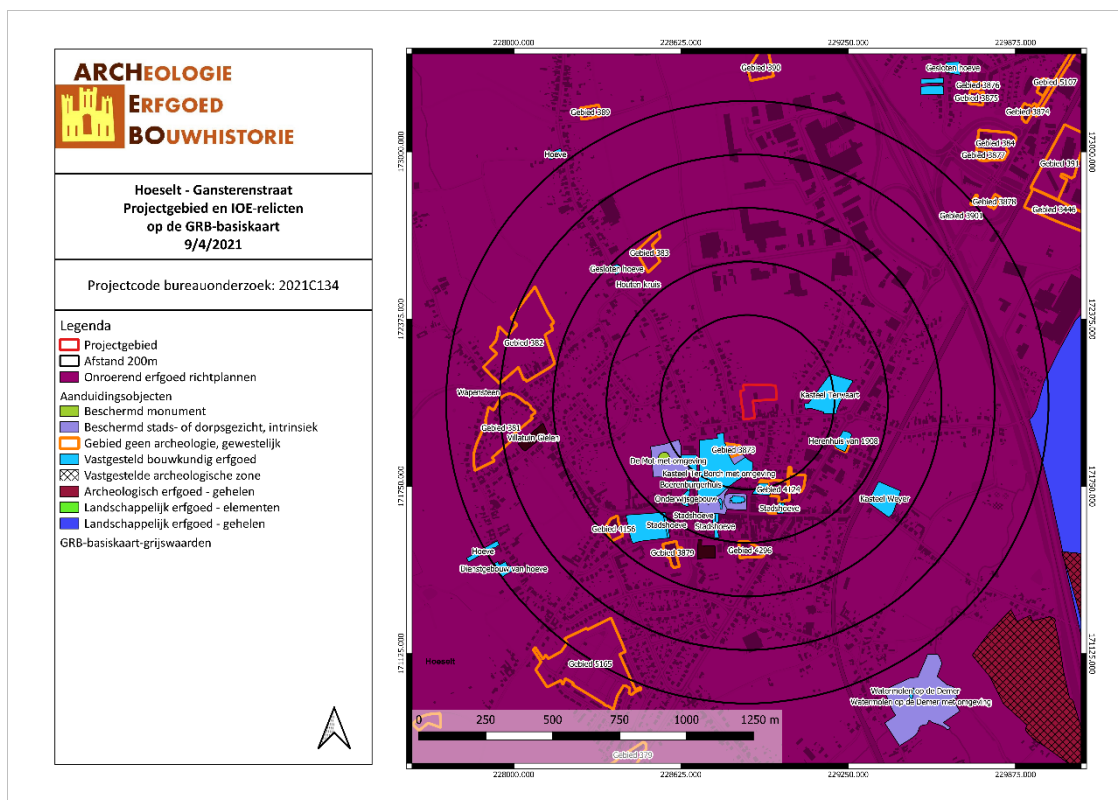
²² Bart De Smaele en Hadewijch Pieters, 'Hoeselt, Acacialaan', Archeologienota (Gent: Hembyse archeologie, 2018).

²³ Annelies De Raymaeker, 'Archeologienota: De ontwikkeling aan de Stationsstraat te Hoeselt', Archeologienota (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017).

²⁴ Ward Decramer en Annelies De Raymaeker, 'Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Stationsstraat te Hoeselt', Archeologienota (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2019).

²⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

²⁶ 'Haspengouw en Voeren - Hoogstamboomgaarden | Plannen | Onroerend Erfgoed', geraadpleegd 18 november 2020, <https://plannen.onroerenderfgoed.be/plannen/882>.

HOGA/21/04/09/16 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relict op GRB-basiskaart (IOE, 2021)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Hoeselt wordt voor het eerst vermeld in 1066 als *Housle*. Varianten op de plaatsnaam zijn Husle (1155), Husela (1178) en Hoxele (1198). De naam is een samenstelling van de woorden *hous* (huis) en *lo* (bos).

Archeologische vondsten wijzen op menselijke activiteiten binnen het huidige grondgebied van Hoeselt sinds de Steentijd. Hoeselt maakte aanvankelijk deel uit van het koninklijk Frankisch kroongebied, maar kwam al snel in handen van de Prins-bisschop van Luik. In 1619 worden de heerlijke rechten van Hoeselt in pand gegeven aan de Landcommanderij van Alden Biesen en in 1704 aan de familie Moffarts (tot aan de Franse tijd). Het uitgestrekte grondgebied werd al vroeg ingedeeld in een aantal bestuurlijke entiteiten met elk hun burgemeester: Dorp, Althoeselt, Bukenslinde, Neroey, Broek, Krikendal, Gansteren en Kruis. De burgemeester werd jaarlijks verkozen. In 1971 fuseerde Hoeselt met de gemeenten Romershoven en Werm en met een deel van Henis en Riksing, waardoor enkele grenswijzigingen met Bilzen, Rijkshoven en Beverst plaatsvonden. In 1977 werden Schalkhoven en Sint-Huibrechts-Hern ook deel van de fusiegemeente Hoeselt.

Vóór de 8ste eeuw werd er reeds een parochie gesticht. Uit de moederparochie ontstonden 7 onafhankelijke parochies: Sint-Huibrechts-Hern en Vliermaal omstreeks 1250 Beverst, Romershoven, Schalkhoven, Werm en Alt-Hoeselt, alle in 1830, en uiteindelijk ook Onze-Lieve-Vrouw (Hoeselt) in 1948.²⁷

²⁷ 'Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 501', geraadpleegd 12 april 2021, <https://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=501>; 'Hoeselt', geraadpleegd 12 april 2021, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13461>; 'Hoeselt', in *Wikipedia*, 1 april 2021, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Hoeselt&oldid=58621687>.

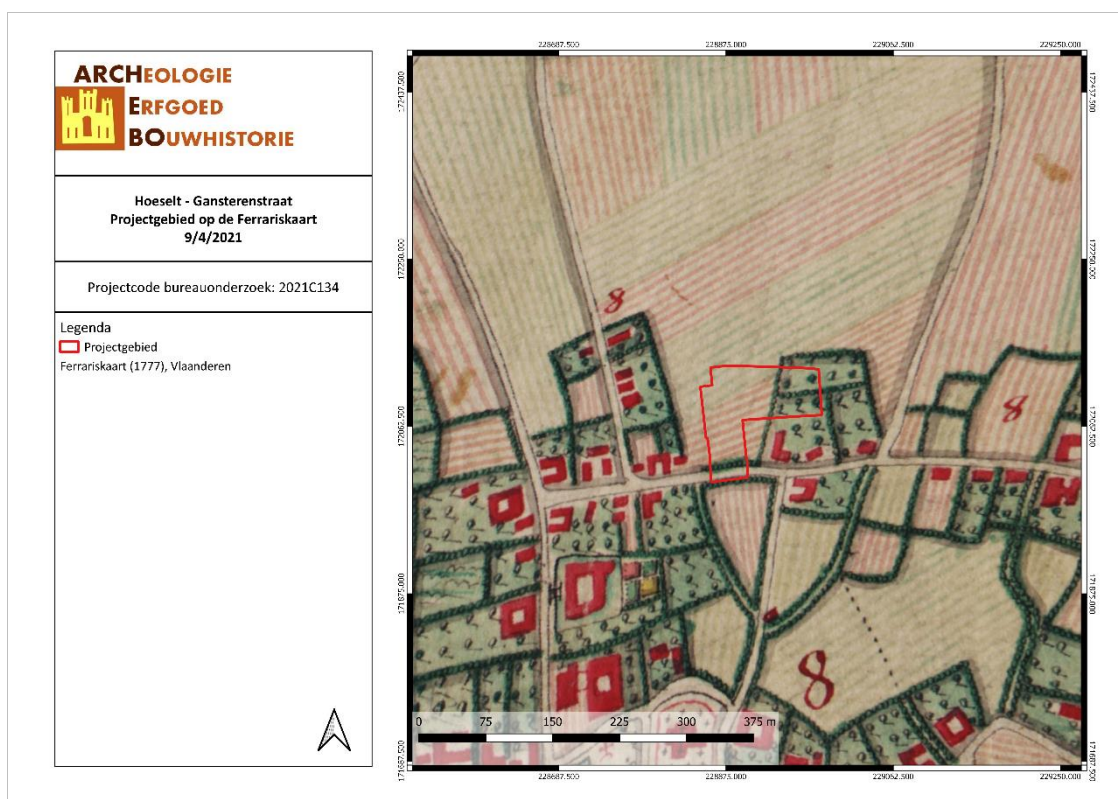
3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.²⁸

De Villaretkaart (ca. 1745-48) is niet beschikbaar voor dit landsdeel. Op de Ferrariskaart (1777) bestaat het projectgebied grotendeels uit akkerland. Het oosten van het terrein kruist met private omheinde boomgaarden en het zuiden van het terrein kruist met een weg.

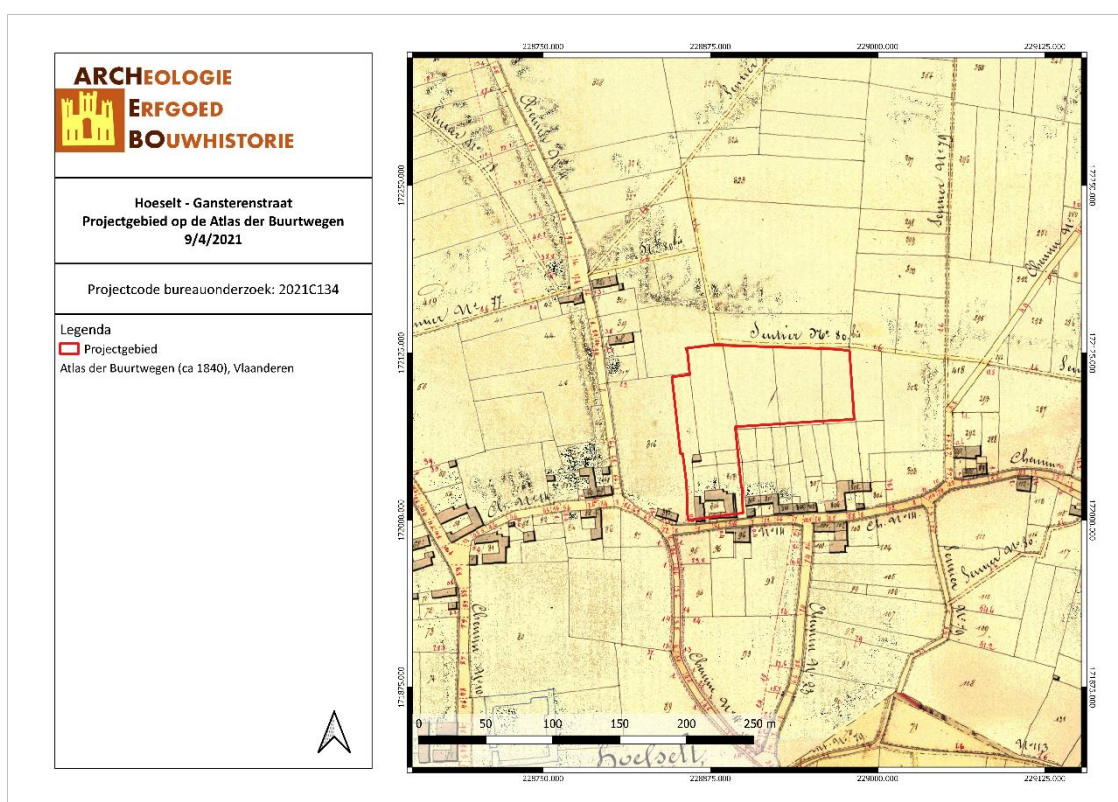
HOGA/21/04/09/17 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2021)

²⁸ 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.²⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferriskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

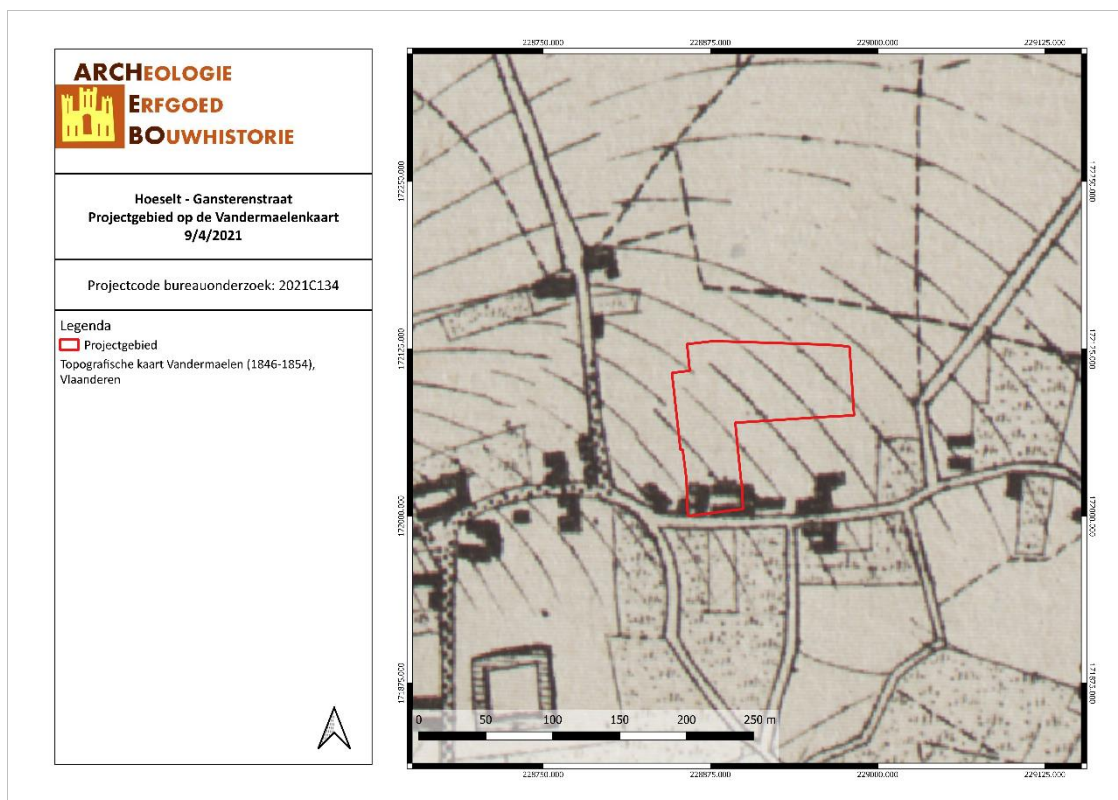
De Atlas der Buurtwegen toont dat het zuiden van het projectgebied bebouwd is. Langs de noordelijke grens loopt een voetweg. Over het landgebruik rond deze periode geeft deze kaart geen informatie. De Vandermaelenkaart toont dezelfde situatie als de Atlas der Buurtwegen. Rond 1873 lijkt het grootste deel van deze bebouwing verdwenen.

HOGA/21/04/09/18 - Digitale aanmaak

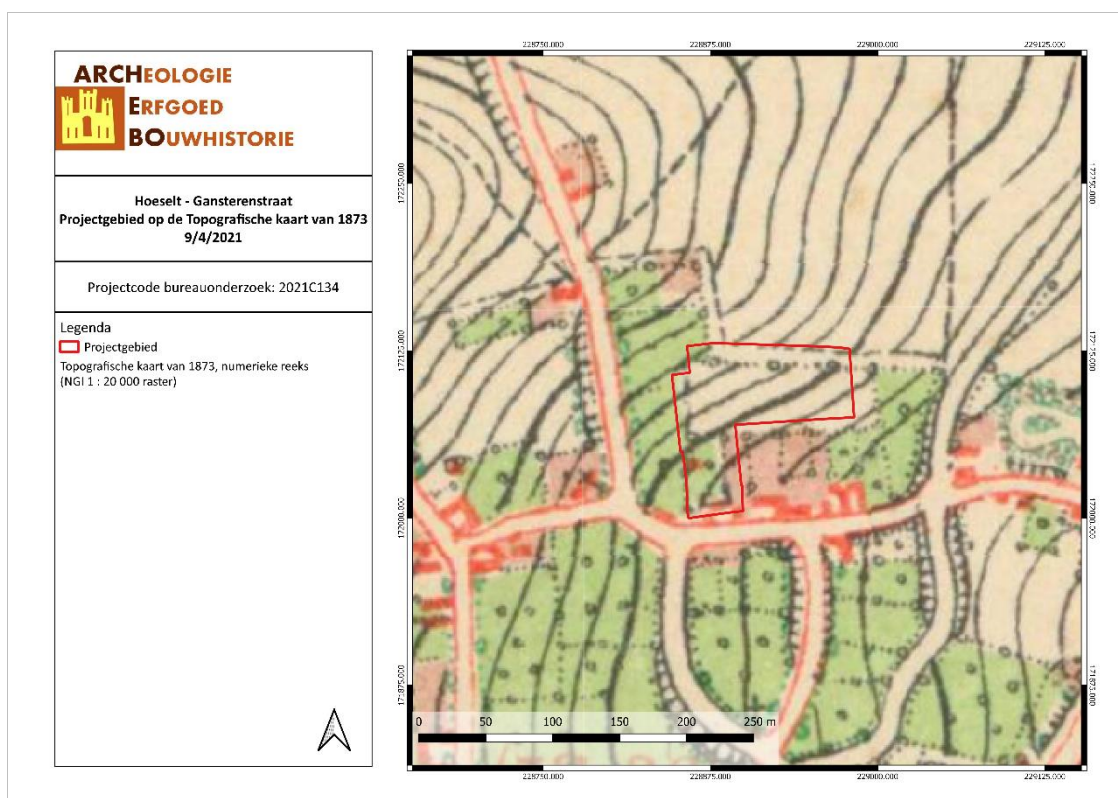
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2021)

²⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

HOGA/21/04/09/19 - Digitale aanmaak

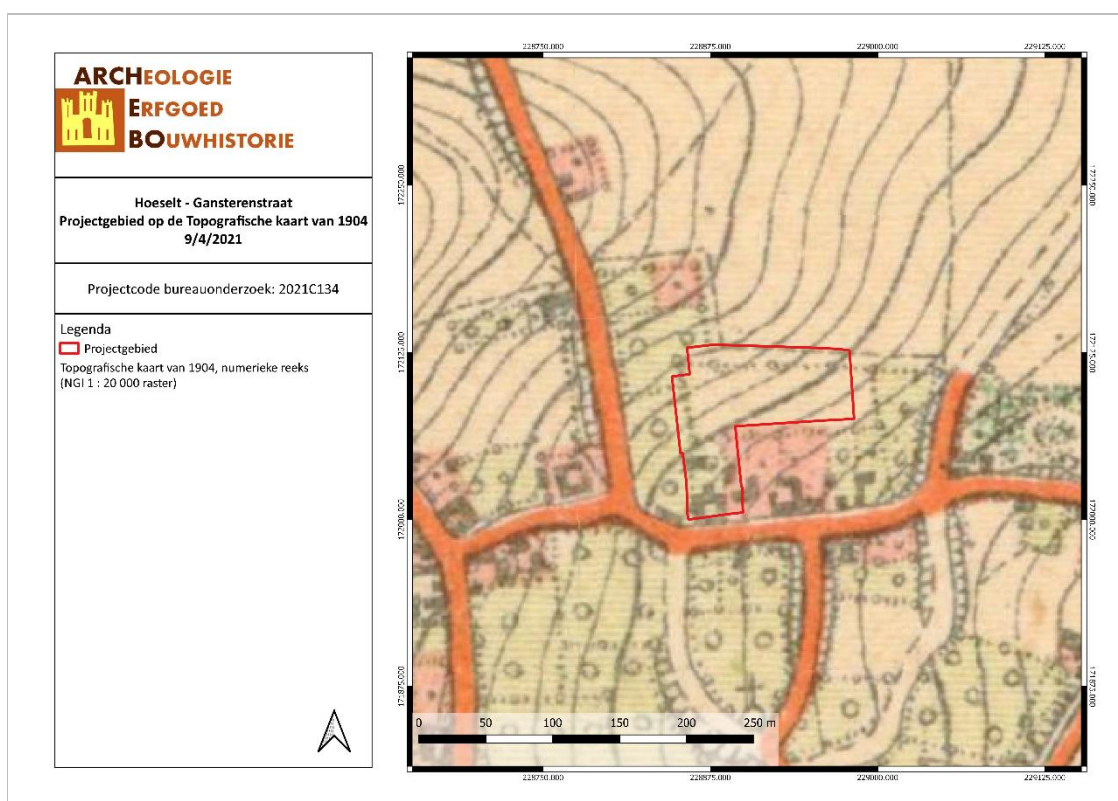
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/20 - Digitale aanmaak

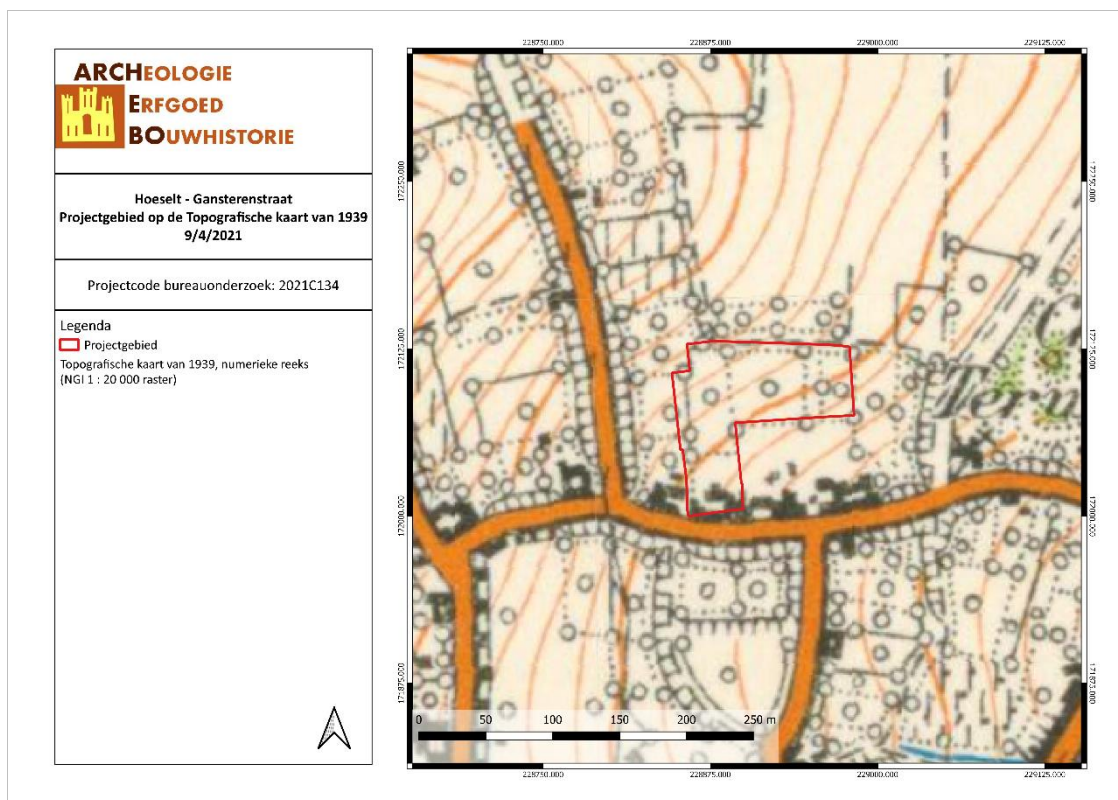
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2021)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Tussen 1873 en 1904 is de bebouwing weer uitgebreid in het zuiden van het projectgebied en tegen 1939 wordt de noordelijke helft van het terrein benut als boomgaard. Tussen 1939 en 1969 breidt de bebouwing in het zuiden van het terrein verder uit, de rest van het terrein wordt benut als boomgaard. Dit wordt bevestigd door de luchtfoto van 1971, maar toont ook het kleine, vierkante bijgebouw in het noordwesten van het terrein. De luchtfoto van 1979-1990 toont een bijgebouw in de noordelijke helft van het terrein. Deze is op de topografische kaart van 1981 nog niet weergegeven, maar wel op deze van 1989. De situatie blijft ongewijzigd tot in 2009. Tussen 2009 en 2011 wordt vervolgens een groot deel van de bebouwing in de zuidelijke helft van het terrein gesloopt. Tegen 2020 is alle bebouwing aan de Gansterenstraat verdwenen en blijven enkel de twee bijgebouwen in de noordelijke helft van het terrein behouden.

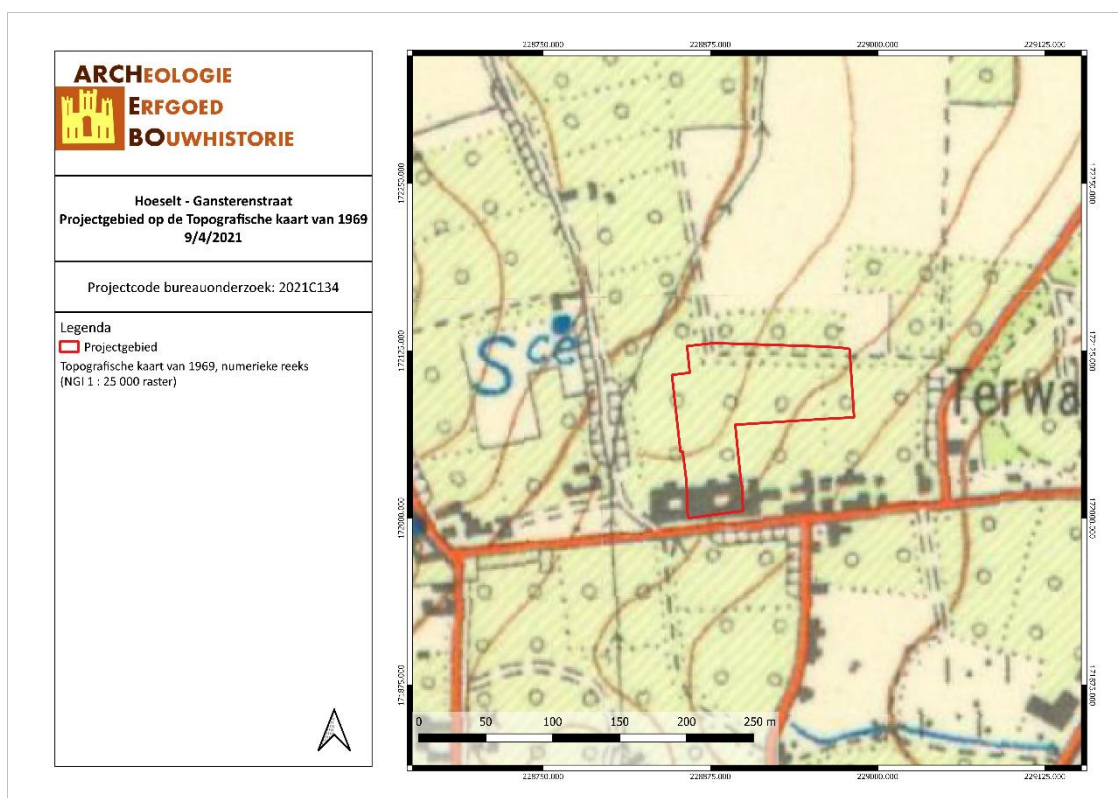
HOGA/21/04/09/21 - Digitale aanmaak

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2021)

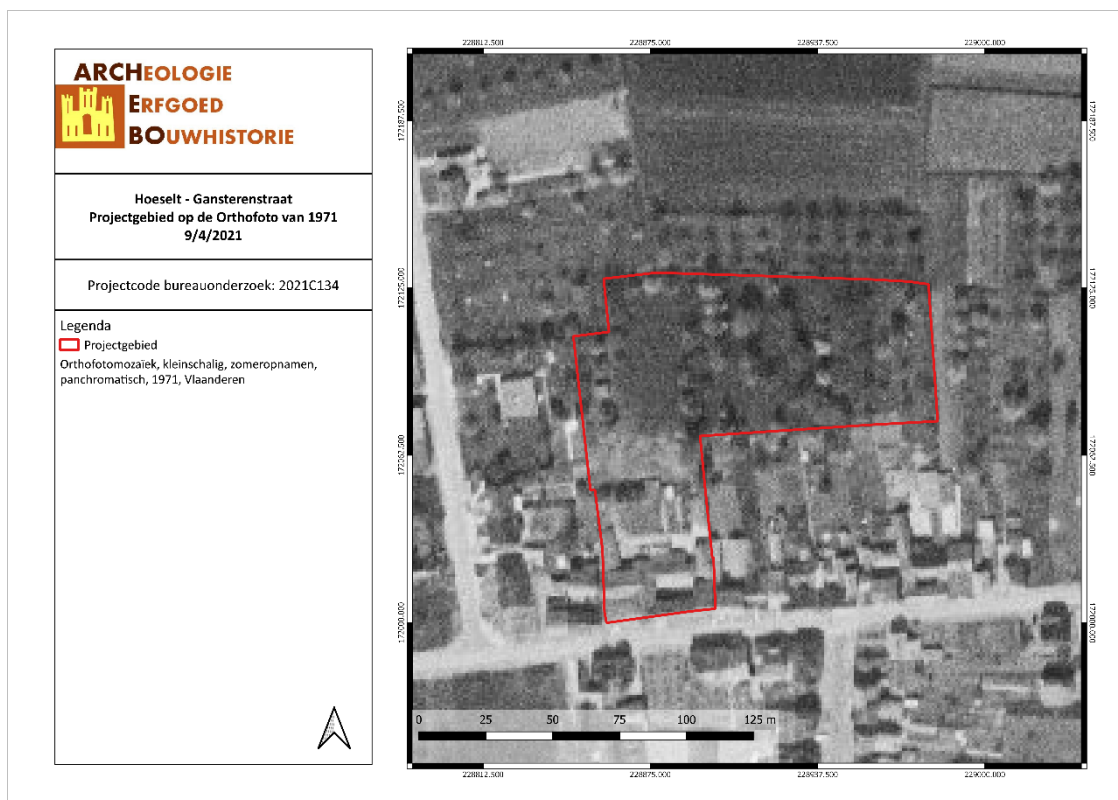
HOGA/21/04/09/22 - Digitale aanmaak

Figuur 35: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2021)

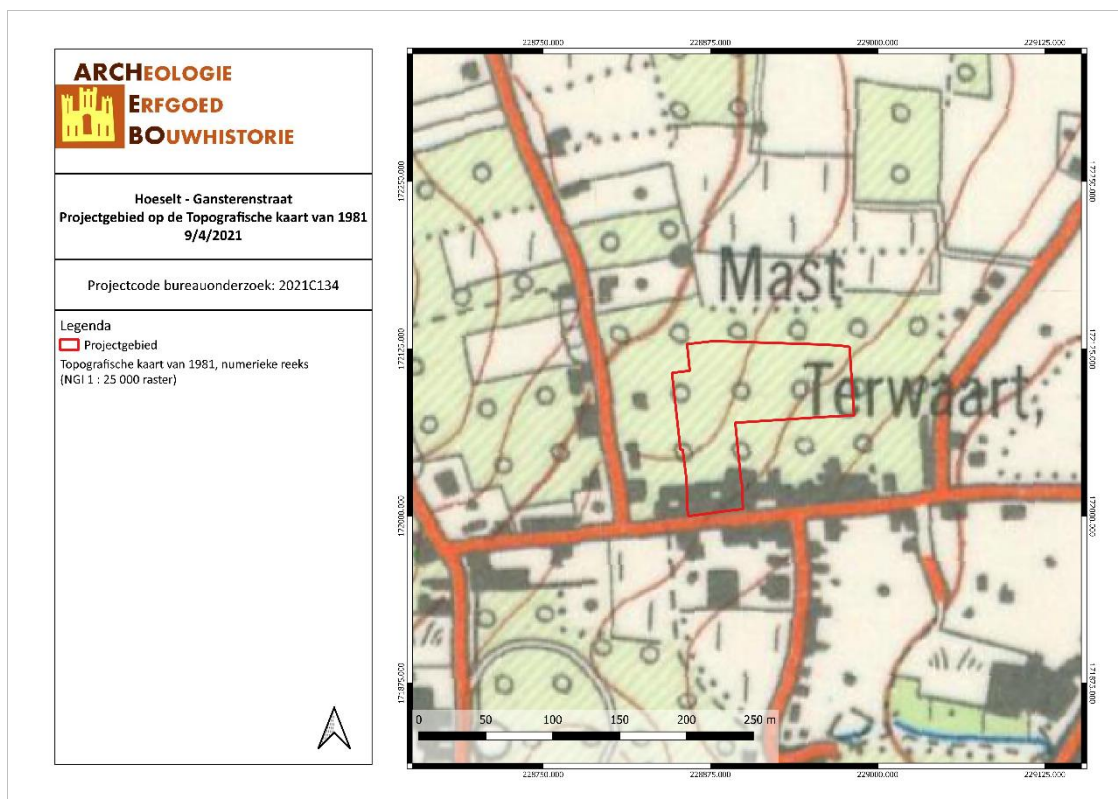
HOGA/21/04/09/23 - Digitale aanmaak

Figuur 36: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2021)

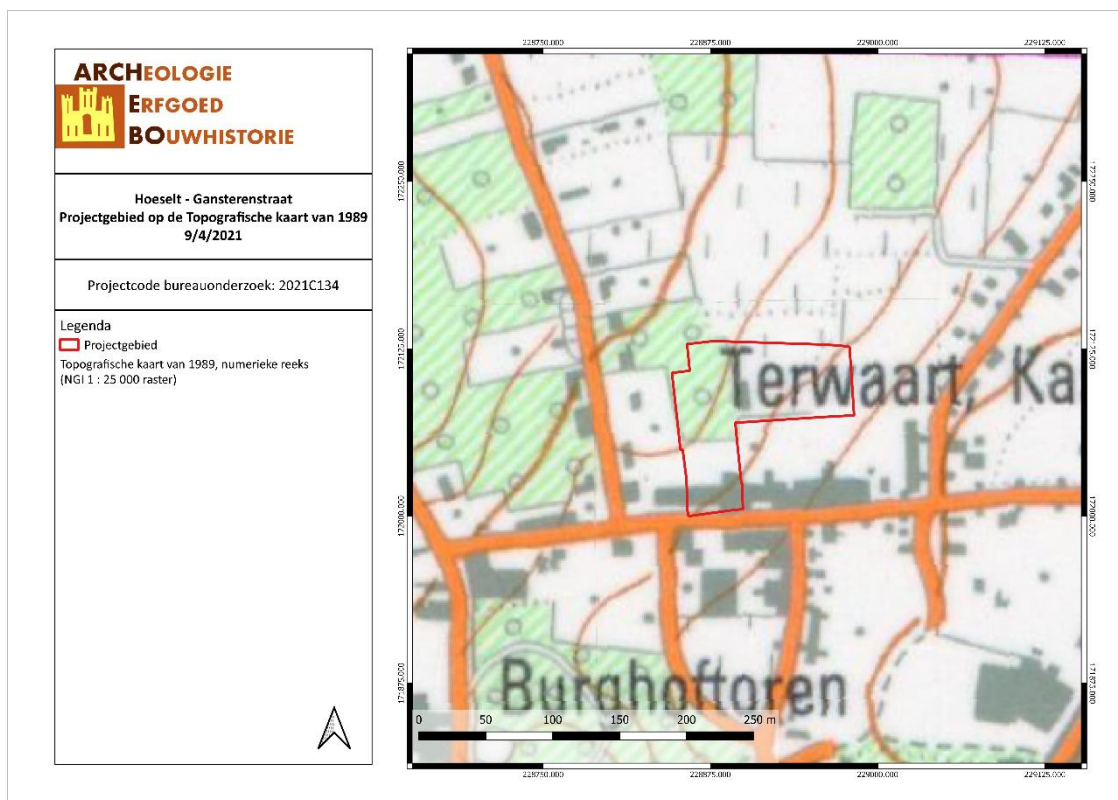
HOGA/21/04/09/24 - Digitale aanmaak

Figuur 37: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/25 - Digitale aanmaak

Figuur 38: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2021)

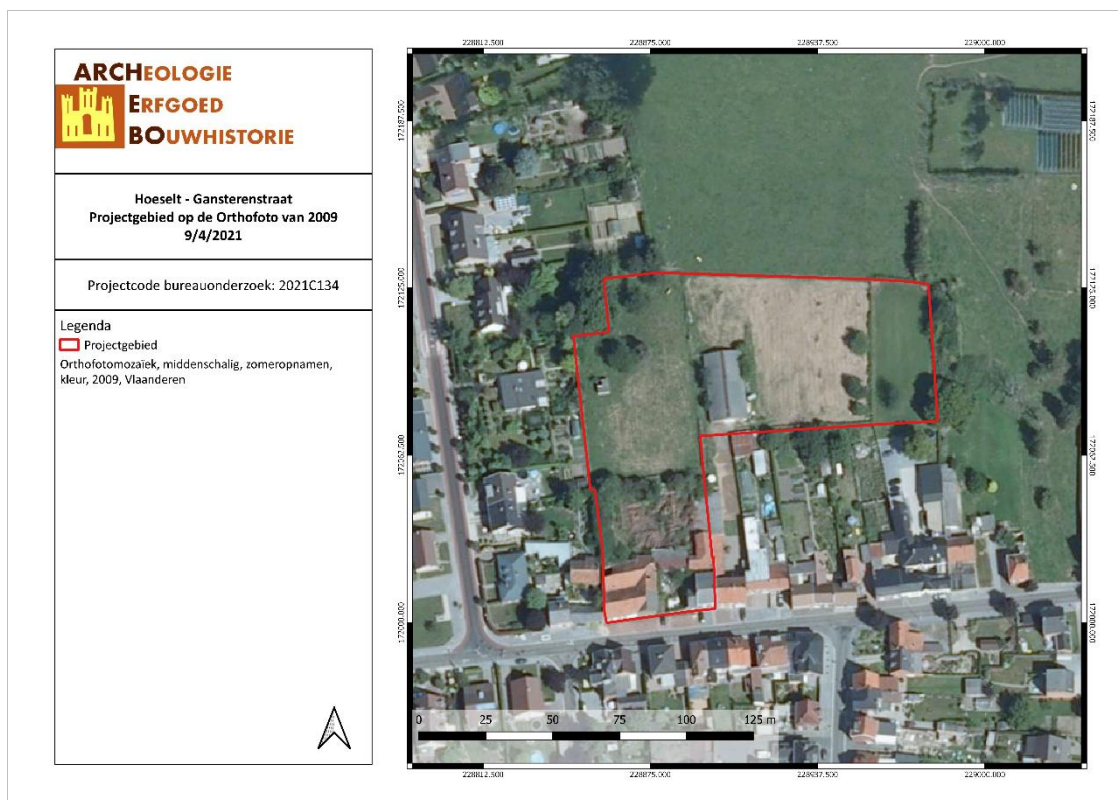
HOGA/21/04/09/26 - Digitale aanmaak

Figuur 39: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2021)

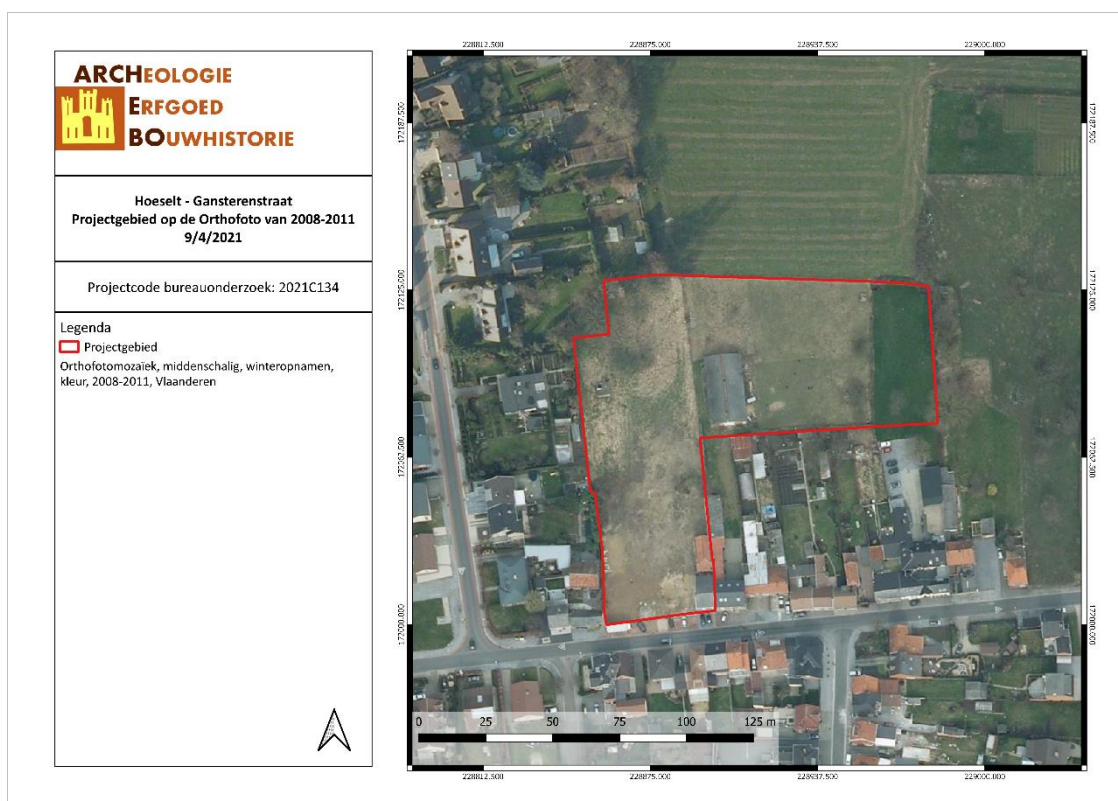
HOGA/21/04/09/27 - Digitale aanmaak

Figuur 40: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/28 - Digitale aanmaak

Figuur 41: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2009 (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/29 - Digitale aanmaak

Figuur 42: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/30 - Digitale aanmaak

Figuur 43: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2017 (Geopunt, 2021)

HOGA/21/04/09/31 - Digitale aanmaak

Figuur 44: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2020 (Geopunt, 2021)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, Aca0 en Aba0. **OB** verwijst naar bebouwde zones. Het betreft de zone waar de bebouwing tussen ca. 1840 en ca. 2009 heeft bestaan. **Aca0**- bodems zijn zwak gleyige leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De leemgronden zijn matig droog en vertonen een gleyhorizont op matige diepte. Deze gronden zijn niet geërodeerd en komen voor op de brede plateaus of zwakke hellingen. **Aba0**-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De bouwvoor bestaat uit een donkerbruin, homogeen humushoudend leem en rust op een geelbruine overgangshorizont. Onder de A horizont bevindt zich de textuur B horizont die bestaat uit bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei), aan klei en sesquioxiden aangerijkt, met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt.

Het projectgebied ligt op een zuidoost-gerichte helling aan de Demer-vallei. De Demer stroomt vanaf ca. 500m ten zuidoosten van het projectgebied en vanaf ca. 900m ten noordwesten van het projectgebied stroomt de Afloop Winterbeek. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 73 en 79 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuidoost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, voornamelijk in de zuidelijke helft, bebouwing aanwezig is geweest vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw. De noordelijke helft van het terrein werd deels bebouwd vanaf de jaren 80 van de 20ste eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied echter spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris toont wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft restanten van een villa en resten van een laagoven voor het smelten van ijzererts uit de Midden-Romeinse Tijd (CAI 700547), een motte met gracht uit de Late Middeleeuwen (CAI 50167), een musketkogel uit de Nieuwe Tijd (CAI 52663), een gepolijst bijltje uit het Laat-Neolithicum (CAI 700023), munten uit de Romeinse Tijd en de Late Middeleeuwen en Brabantse penningen uit de Volle Middeleeuwen (CAI 52173), dakpannen uit de Romeinse Tijd (CAI 152289), paalkuilen met schervenmateriaal uit de Laat-Romeinse Tijd en een grafveld uit de Merovingische periode (CAI 159993), de Parochiekerk Sint-Stephanus en kerkhof uit de Volle Middeleeuwen (CAI 164320), een waterburcht uit de 17de eeuw (CAI 164321), een site met walgracht uit de 16de eeuw (CAI 164322), een waterput uit de 17de eeuw (CAI 166305), drie greppels met een scherp Maaslands wit aardewerk uit de Middeleeuwen (CAI 212873), silo's, kuilen en greppels en eventueel ook een grafveld uit de Vroege IJzertijd en een gebouwplattegrond uit de Volle Middeleeuwen (CAI 218448), twee kuilen met concentraties baksteen en houtskool, een zone met in situ verbrande leem, afgedekt met een laag baksteengruis, een paalkuil en industrieel vervaardigd glas en aardewerk uit de Nieuwste Tijd (CAI 224271), een kuil met daarin aardewerk uit de Volle Middeleeuwen, een perceelsgreppel uit de 19de eeuw en een reeks stookkanalen van thermosifons of witloofketels uit de 20ste eeuw (CAI 224377), uitbraaksporen van een villa uit de Midden-Romeinse Tijd, een grafveld uit de Merovingische periode, enkele kuilen uit de Karolingische periode, sporen van de aanleg van enkele perceelsgreppels en het

dempen van een grote depressie ten oosten van het grafveld tijdens de Volle Middeleeuwen en enkele kuilen mogelijks uit de Late Middeleeuwen (CAI 221251) en grijs reducerend gebakken aardewerk uit de Romeinse Tijd en bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk, steengoed en pijpfragmenten uit de Nieuwe Tijd (CAI 221210).

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met groot archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwste Tijd.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Gansterenstraat tussen huisnummer 10 en 17 in Hoeselt (Limburg). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum opgetrokken worden en zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris toont wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft restanten van een villa en resten van een laagoven voor het smelten van ijzererts uit de Midden-Romeinse Tijd (CAI 700547), een motte met gracht uit de Late Middeleeuwen (CAI 50167), een musketkogel uit de Nieuwe Tijd (CAI 52663), een gepolijst bijltje uit het Laat-Neolithicum (CAI 700023), munten uit de Romeinse Tijd en de Late Middeleeuwen en Brabantse penningen uit de Volle Middeleeuwen (CAI 52173), dakpannen uit de Romeinse Tijd (CAI 152289), paalkuilen met schervenmateriaal uit de Laat-Romeinse Tijd en een grafveld uit de Merovingische periode (CAI 159993), de Parochiekerk Sint-Stephanus en kerkhof uit de Volle Middeleeuwen (CAI 164320), een waterburcht uit de 17de eeuw (CAI 164321), een site met walgracht uit de 16de eeuw (CAI 164322), een waterput uit de 17de eeuw (CAI 166305), drie greppels met een scherf Maaslands wit aardewerk uit de Middeleeuwen (CAI 212873), silo's, kuilen en greppels en eventueel ook een grafveld uit de Vroege IJzertijd en een gebouwplattegrond uit de Volle Middeleeuwen (CAI 218448), twee kuilen met concentraties baksteen en houtskool, een zone met in situ verbrande leem, afgedekt met een laag baksteengruis, een paalkuil en industrieel vervaardigd glas en aardewerk uit de Nieuwste Tijd (CAI 224271), een kuil met daarin aardewerk uit de Volle Middeleeuwen, een perceelsgreppel uit de 19de eeuw en een reeks stookkanalen van thermosifons of witloofketels uit de 20ste eeuw (CAI 224377), uitbraaksporen van een villa uit de Midden-Romeinse Tijd, een grafveld uit de Merovingische periode, enkele kuilen uit de Karolingische periode, sporen van de aanleg van enkele perceelsgreppels en het dempen van een grote depressie ten oosten van het grafveld tijdens de Volle Middeleeuwen en enkele kuilen mogelijks uit de Late Middeleeuwen (CAI 221251) en grijs reducerend gebakken aardewerk uit de Romeinse Tijd en bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk, steengoed en pijpfragmenten uit de Nieuwe Tijd (CAI 221210).

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, voornamelijk in de zuidelijke helft, bebouwing aanwezig is geweest vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw. De noordelijke helft van het terrein werd deels bebouwd vanaf de jaren 80 van de 20ste eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied echter spreken van een lage

densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitsel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Ter hoogte van de bestaande bebouwing en in het zuiden van het projectgebied is er verstoring van de bodem en het bodemarchief te verwachten. Toekomstige verstoringen zijn te verwachten bij de sloop van de huidige bebouwing, bij het bouwen van het woonzorgcentrum en bij de omgevingsaanleg (verhardingen). De kelderverdieping zal de bodem tussen ca. 2m en ca. 4m diep verstoren (inclusief fundering).

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum met 101 kamers en 24 assistentiewoningen opgetrokken worden. De oostelijke helft van het gebouw zal een kelderverdieping hebben. Deze kelderverdieping zal de bodem tot op ca. 4m diepte verstoren (inclusief fundering). De rest van het gebouw zal rusten op een kruipkelder die de bodem tot op ca. 2m diepte zal verstoren (inclusief fundering). Tenslotte zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, Aca0 en Aba0. **OB** verwijst naar bebouwde zones. Het betreft de zone waar de bebouwing tussen ca. 1840 en ca. 2009 heeft gestaan. **Aca0**- bodems zijn zwak gleyige leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De leemgronden zijn matig droog en vertonen een gleyhorizont op matige diepte. Deze gronden zijn niet geërodeerd en komen voor op de brede plateaus of zwakke hellingen. **Aba0**- bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De bouwvoor bestaat uit een donkerbruin, homogeen humushoudend leem en rust op een geelbruine overgangshorizont. Onder de A horizont bevindt zich de textuur B horizont die bestaat uit bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei), aan klei en sesquioxiden aangerijkt, met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt.

Het projectgebied ligt op een zuidoost-gerichte helling aan de Demer-vallei. De Demer stroomt vanaf ca. 500m ten zuidoosten van het projectgebied en vanaf ca. 900m ten noordwesten van het projectgebied stroomt de Afloop Winterbeek. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 73 en 79 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuidoost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau.

Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, voornamelijk in de zuidelijke helft, bebouwing aanwezig is geweest vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw. De noordelijke helft van het terrein werd deels bebouwd vanaf de jaren 80 van de 20ste eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied echter spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris toont wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft restanten van een villa en resten van een laagoven voor het smelten van ijzererts uit de Midden-Romeinse Tijd (CAI 700547), een motte met gracht uit de Late Middeleeuwen (CAI 50167), een musketkogel uit de Nieuwe Tijd (CAI 52663), een gepolijst bijltje uit het Laat-Neolithicum (CAI 700023), munten uit de Romeinse Tijd en de Late Middeleeuwen en Brabantse penningen uit de Volle Middeleeuwen (CAI 52173), dakpannen uit de Romeinse Tijd (CAI 152289), paalkuilen met schervenmateriaal uit de Laat-Romeinse Tijd en een grafveld uit de Merovingische periode (CAI 159993), de Parochiekerk Sint-Stephanus en kerkhof uit de Volle Middeleeuwen (CAI 164320), een waterburcht uit de 17de eeuw (CAI 164321), een site met walgracht uit de 16de eeuw (CAI 164322), een waterput uit de 17de eeuw (CAI 166305), drie greppels met een scherp Maaslands wit aardewerk uit de Middeleeuwen (CAI 212873), silo's, kuilen en greppels en eventueel ook een grafveld uit de Vroege IJzertijd en een gebouwplattegrond uit de Volle Middeleeuwen (CAI 218448), twee kuilen met concentraties baksteen en houtskool, een zone met in situ verbrande leem, afgedekt met een laag baksteengruis, een paalkuil en industrieel vervaardigd glas en aardewerk uit de Nieuwste Tijd (CAI 224271), een kuil met daarin aardewerk uit de Volle Middeleeuwen, een perceelsgreppel uit de 19de eeuw en een reeks stookkanalen van thermosifons of witloofketels uit de 20ste eeuw (CAI 224377), uitbraaksporen van een villa uit de Midden-Romeinse Tijd, een grafveld uit de Merovingische periode, enkele kuilen uit de Karolingische periode, sporen van de aanleg van enkele perceelsgreppels en het dempen van een grote depressie ten oosten van het grafveld tijdens de Volle Middeleeuwen en enkele kuilen mogelijks uit de Late Middeleeuwen (CAI 221251) en grijs reducerend gebakken aardewerk uit de Romeinse Tijd en bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk, steengoed en pijpfragmenten uit de Nieuwe Tijd (CAI 221210).

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met groot archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwste Tijd.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum opgetrokken worden en zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als **OB** (bebouwde zone), **Aca0** (zwak gleyige leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm) en **Aba0** (droge leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm).

Het projectgebied ligt op een zuidoost-gerichte helling aan de Demer-vallei. De Demer stroomt vanaf ca. 500m ten zuidoosten van het projectgebied en vanaf ca. 900m ten noordwesten van het projectgebied stroomt de Afloop Winterbeek. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 73 en 79 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuidoost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied echter spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris toont wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft een gepolijst bijltje uit het Laat-Neolithicum, silo's, kuilen en greppels en eventueel ook een grafveld uit de Vroege IJzertijd, munten, dakpannen en grijs reducerend gebakken aardewerk uit de Romeinse Tijd, restanten van een villa, resten van een laagoven voor het smelten van ijzererts en uitbraaksporen van een villa uit de Midden-Romeinse Tijd, paalkuilen met schervenmateriaal uit de Laat-Romeinse Tijd, drie greppels met een scherf Maaslands wit aardewerk uit de Middeleeuwen, twee grafvelden uit de Merovingische periode, enkele kuilen uit de Karolingische periode, de Parochiekerk Sint-Stephanus en kerkhof, Brabantse penningen, een gebouwplattegrond, een kuil met daarin aardewerk en sporen van de aanleg van enkele perceelsgreppels en het dempen van een grote depressie uit/tijdens de Volle Middeleeuwen, enkele kuilen, een motte met gracht en munten uit de Late Middeleeuwen, een musketkogel, bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk, steengoed en pijpfragmenten uit de Nieuwe Tijd, een site met walgracht uit de 16de eeuw, een waterburcht en een waterput uit de 17de eeuw, twee kuilen met concentraties baksteen en houtskool, een zone met in situ verbrande leem, afgedekt met een laag baksteengruis, een paalkuil en industrieel vervaardigd glas en aardewerk uit de Nieuwste Tijd, een perceelsgreppel uit de 19de eeuw en een reeks stookkanalen van thermosifons of witloofketels uit de 20ste eeuw.

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met groot archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwste Tijd.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Evelien Dirix, Giel Verbeelen, Annelien Sys, en Nathalie Pil. 'Archeologienota Hoeselt - Middelste Kommen'. Archeologienota. Kortenaak: ARCHEBO bvba, april 2017.

Claessens, Sara, en Annelies De Raymaeker. 'Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Tongersesteenweg 18-22 te Hoeselt'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017.

Cousin, Stephanie, Annelies De Raymaeker, en Laurane Dupont. 'Archeologienota: De ontwikkeling aan de Boomgaardstraat te Hoeselt'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2018.

Datema, R., en Jeroen Van Rooij. 'Dorpsstraat 61, Hoeselt'. Archeologienota. Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, juni 2017.

De Langhe, Hanne, en Petra Driesen. 'Archeologienota Hoeselt, De Severijn Bouw van appartementen'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2019.

De Langhe, Hanne, en Petra Driesen. 'Archeologienota Hoeselt, Industrielaan Uitbreiding van een productiehal'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2019.

De Raymaeker, Annelies. 'Archeologienota: De ontwikkeling aan de Stationsstraat te Hoeselt'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017.

De Raymaeker, Annelies, en Stephanie Cousin. 'Archeologienota: De ontwikkeling aan de Bilzersteenweg te Hoeselt'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017.

De Smaele, Bart, en Hadewijch Pieters. 'Hoeselt, Acacialaan'. Archeologienota. Gent: Hembyse archeologie, 2018.

Decramer, Ward, en Annelies De Raymaeker. 'Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Stationsstraat te Hoeselt'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2019.

Dewille, Tom, en Sara Houbrechts. 'Binnenhof te Hoeselt (gem. Hoeselt)'. Archeologienota. Hasselt: ArcheoPro Vlaanderen, december 2016.

Dewille, Tom, en Sara Houbrechts. 'KFC Tongersestraat te Bilzen'. Archeologienota. Hasselt: Condor Archaeological Research bvba, oktober 2019.

Dewille, Tom, Sara Houbrechts, Glenn De Nutte, en Rianne Simons. 'Eikaertstraat te Hoeselt, gemeente Hoeselt'. Archeologienota. Hasselt: ArcheoPro Vlaanderen, september 2017.

Driesen, Petra, Thomas Himpe, en Sebastiaan Augustin. 'Archeologienota Bilzen, Eikaart Realisatie van handelsruimten'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2017.

Hagen, Julie, Gabriella Kaszas, Evelien Dirix, en Sander Pelsmaekers. 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Tongersesteenweg te Hoeselt (provincie Limburg)'. Archeologienota. Aartselaar: ABO nv, november 2018.

Laga, Pieter, Stephen Louwye, en Stéphane Geets. 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 135-52.

Reygel, Patrick. 'Nota Hoeselt, Hoflaan - Bouw van een appartementsgebouw'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2017.

Van de Staey, Inge, en Petra Driesen. 'Archeologienota Hoeselt, De Hemelijn Bouw van appartementen'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2020.

Van de Staey, Inge, en Elke Wesemael. 'Archeologienota Hoeselt, Gansterenstraat 43 Renovatie en uitbreiding van een kasteel'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2019.

Van Ranst, E., en C. Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000.

Verstraelen, Ann. 'Quartair Geologische Kaart van België (Vlaams Gewest) - Kaartblad (34) Tongeren'. 1 : 50 000. Quartairgeologische kaart. Brussel: Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, 2000.

Wesemael, Elke, en Hanne De Langh. 'Hoeselt - Hoflaan: Realisatie van een appartementsgebouw met ondergrondse parkeergarage'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2016.

Wesemael, Elke, Inge Van de Staey, en Thomas Himpe. 'Archeologienota Hoeselt, Industrielaan 18 Uitbreiding van een bedrijfsterrein'. Archeologienota. Tongeren: ARON bvba, 2018.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019.

<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Haspengouw en Voeren - Hoogstamboomgaarden | Plannen | Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 18 november 2020. <https://plannen.onroenderfgoed.be/plannen/882>.

'Hoeselt'. In *Wikipedia*, 1 april 2021. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Hoeselt&oldid=58621687>.

'Hoeselt'. Geraadpleegd 12 april 2021. <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13461>.

'Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 501'. Geraadpleegd 12 april 2021. <https://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=501>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2021) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021).....	6
Figuur 4: Bestaande toestand (opdrachtgever, 2021).....	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021).....	9
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2021).....	9
Figuur 7: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	10
Figuur 8: Kelderverdieping (opdrachtgever, 2021)	10
Figuur 9: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	11
Figuur 10: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	11
Figuur 11: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	12
Figuur 12: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	12
Figuur 13: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	13
Figuur 14: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	13
Figuur 15: Inplanting (opdrachtgever, 2021).....	13
Figuur 16: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2021)	14
Figuur 17: Hoogteprofielen doorheen het plangebied (Geopunt, 2021)	16
Figuur 18: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2021).....	16
Figuur 19: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2021)	17
Figuur 20: Hoeselt aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2021)	18
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2021)	19
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2021)	20
Figuur 23: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2021)	21
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2021)	21
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2021)	22
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2021).....	23
Figuur 27: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2021).....	23
Figuur 28: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2021)	25
Figuur 29: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2021)	29
Figuur 30: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2021).....	30
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2021)	31
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2021)	32
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2021).....	32
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2021).....	33
Figuur 35: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2021).....	34
Figuur 36: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2021).....	34
Figuur 37: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2021)	35
Figuur 38: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2021).....	35
Figuur 39: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2021).....	36
Figuur 40: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2021).....	36
Figuur 41: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2009 (Geopunt, 2021)	37
Figuur 42: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2021).....	37
Figuur 43: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2017 (Geopunt, 2021)	38
Figuur 44: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2020 (Geopunt, 2021)	38

7 PLANNENLIJST

HOGA/21/04/09/1 - Digitale aanmaak	6
HOGA/21/04/09/2 - Digitale aanmaak	6
HOGA/21/04/09/3 - Digitale aanmaak	9
HOGA/21/04/09/4 - Digitale aanmaak	9
HOGA/21/04/09/5 - Digitale aanmaak	14
HOGA/21/04/09/6 - Digitale aanmaak	16
HOGA/21/04/09/7 - Digitale aanmaak	17
HOGA/21/04/09/8 - Digitale aanmaak	18
HOGA/21/04/09/9 - Digitale aanmaak	19
HOGA/21/04/09/10 - Digitale aanmaak	20
HOGA/21/04/09/11 - Digitale aanmaak	21
HOGA/21/04/09/12 - Digitale aanmaak	22
HOGA/21/04/09/13 - Digitale aanmaak	23
HOGA/21/04/09/14 - Digitale aanmaak	23
HOGA/21/04/09/15 - Digitale aanmaak	25
HOGA/21/04/09/16 - Digitale aanmaak	29
HOGA/21/04/09/17 - Digitale aanmaak	30
HOGA/21/04/09/18 - Digitale aanmaak	31
HOGA/21/04/09/19 - Digitale aanmaak	32
HOGA/21/04/09/20 - Digitale aanmaak	32
HOGA/21/04/09/21 - Digitale aanmaak	33
HOGA/21/04/09/22 - Digitale aanmaak	34
HOGA/21/04/09/23 - Digitale aanmaak	34
HOGA/21/04/09/24 - Digitale aanmaak	35
HOGA/21/04/09/25 - Digitale aanmaak	35
HOGA/21/04/09/26 - Digitale aanmaak	36
HOGA/21/04/09/27 - Digitale aanmaak	36
HOGA/21/04/09/28 - Digitale aanmaak	37
HOGA/21/04/09/29 - Digitale aanmaak	37
HOGA/21/04/09/30 - Digitale aanmaak	38
HOGA/21/04/09/31 - Digitale aanmaak	38